

C Í R K V E

OD POČÁTKU AŽ PO DNEŠNÍ DOBU

A

DRUHÝ PŘÍCHOD PÁNĚ. 52

VÝŇATKY ZE SPISŮ
EMANUELA SWEDENBORG.

PŘELOŽIL
JAROSLAV IM. JANEČEK.

Praha L. P. 1930.
NÁKLADEM JAR. IM. JANEČKA,
Praha- Král. Vinohrady, Legerova ul. 18.

Poznámka vydavatele.

Tento spisek jest souborem různých výňatků ze spisů zjevení Božího skrze Emanuela Swedenborga, švédského učence a reformátora, (1688—1772), vztahujících se k církvím.

Každý jednotlivý odstavec tvoří sám sebou jakýsi celek, jsa výňatkem z toho kterého spisu, kdežto předchozí neb následující odstavec jest výňatkem ze spisu jiného, což třeba mít na paměti, kdyby snad někde bezprostřední souvislost s předcházejícím neb následujícím odstavcem byla postrádána.

Aby rozsah tohoto spisku příliš nevzrostl, mohl býti v jeho rámec pojat toliko omezený počet těchto výňatků, i není tudíž to, co tento spisek podává, vším, co o církvích jest psáno ve spisech, daných skrze Em. Swedenborga, i odkazujeme hlubšího badatele k těmto spisům samotným.

Slova v závorkách [] vsunuta překladatelem pro lepší srozumitelnost

Výraz „Slovo“ značí vždy Slovo Boží, i když slovo „Boží“ není přidáno v závorkách [].

Církev ve všeobecném smyslu.

Universální církev.

Církev Páně jest rozšířena po celém okrsku zemském, a jest tudíž universální (všeobecnou), a v ní jsou všichni ti, kdož žili v dobru účinné lásky, každý podle svého náboženství. (A. C. 328.)

Pokud se týče duchovní církve Páně, jest třeba věděti, že jest rozšířena po celém světě; neboť není omezena na ty, kdož mají Slovo*) a tudíž znají některé pravdy víry; nýbrž jest i u těch, kdož neznají Slova a tudíž nemají o Pánu nijakých vědomostí, a tedy neznají nijaké pravdy víry [neboť veškeré pravdy víry týkají se Pána], t. j. ona jest i u pohanů, kteří jsou daleci církve; neboť mezi nimi jsou mnozí, jimž jest ze světla rozumu známo, že existuje Bůh, že všechno stvořil, a všechno udržuje, že od Něho jest všelike dobro a tudíž všeliká pravda, a že podobnost s Ním činí lidi blaženými; kromě toho tací žijí podle svého náboženství v lásce k onomu Bohu a v lásce k bližnímu. Z náklonnosti k dobru konají skutky účinné lásky, a z náklonnosti k pravdě uctívají Nejvyššího. Ti z pohanů, kdož jsou takového rázu, jsou v duchovní církvi Páně; a ačkoliv o Pánu ničeho nevědí, když jsou na světě, přece

*) „Slovem“ třeba rozuměti všude Slovo Boží t. j. Písmo sv.

Pozn. překl.

jen v sobě chovají úctu k Němu a mlčky Ho uznávají, jestliže jsou v dobru, neboť v každém dobru jest přítomen Pán. (A. C. 3263.)

Církev zvláštní a její poměr k církvi všeobecné.

Praví se, že církev jest tam, kdež jest Pán uznáván a kde jest Slovo, neboť podstatnými věcmi církve jsou: láska k Pánu a víra v Pána, a to od Pána; a Slovo učí, kterak člověku jest žíti, aby přijímal lásku a víru od Pána. (N. N. 242.)

Ti, kdož jsou mimo církev, a uznávajíce jediného Boha podle způsobu svého náboženství žijí v účinné lásce k bližnímu, jsou v obecnství s příslušníky církve, ježto nikdo, kdo věří v Boha a spravedlivě žije, nebude zatracen. Z toho vysvítá, že církev Páně jest všude po celém okrsku zemském, ač obzvláště tam, kde jest Pán uznáván a kde jest Slovo. (N. N. 244.)

Skrze Slovo jest též spojení nebe s těmi, kdož jsou mimo církev, a kde není Slova; neboť církev Páně jest všeobecná a jest u všech, kdož Božství uznávají a žijí v účinné lásce; tací také po svém odchodu ze světa jsou vyučováni anděly a přijímají božské pravdy. Všeobecná církev na zemi jest před očima Páně jako Jediný Člověk, zcela tak, jako nebe; ale církev, v níž jest známo Slovo a skrze ně Pán, jest jakoby srdcem a plícemi onoho člověka. (N. P. 308.)

Skrze církev docházejí spasení i ti, kdož jsou mimo církev. Ve víře účinné lásky jsou toliko ti, kdož jsou v církvi, neboť věrou účinné lásky jest: dobru života připojená pravda nauky. Jest tomu takto: Království Páně na zemi skládá se ze všech, kdož jsou v dobru, a kteříž, ačkoliv jsou roztroušeni po celém okrsku zemském, přece jen Jedno jsou a jakožto údové tvoří jedi-

né tělo. . . . Církev Páně na zemi jest jakoby srdce a plíce, a ti, kdož jsou mimo církev, představují ony části těla, kteréž srdcem a plícemi jsou udržovány a žijí. Z toho jest jasno, že bez nějaké církve, jsoucí někde na zemi, nemohlo by lidské pokolení existovati, tak jako nemohlo by existovati tělo, kdyby nebylo srdce a plíc. (A. C. 2853.)

Nebylo by možné nijaké spojení s nebesy, kdyby někde na zemi nebyla nějaká církev, v níž jest Slovo, a skrze ně známost o Pánu, ježto Pán jest Bůh nebes a země, a bez Pána není nijaké spásy. Postačí, jestliže jen jediná církev jest, v níž jest Slovo, byť i církev ta sestávala z poměrně mála osob. Skrze to jest Pán přece nepřetržitě přítomen všude na celém okrsku zemském; neboť skrze to nebe jest spojováno s lidským pokolením. (P. S. 104.)

Jest známo, že církev jest taková, jaká jest její nauka; a že nauka jest ze Slova; nicméně však není to nauka, která tvoří církev, nýbrž ryzost a čistota nauky, a tudíž porozumění Slovu. (V. Ch. R. 245.)

Pán jest u člověka přítomen skrze čtení Slova, ale jest s ním spojován skrze porozumívání pravdy ze Slova, a podle tohoto porozumívání; a jakou měrou Pán jest se člověkem spojen, takovou měrou jest církev ve člověku. (P. S. 78.)

Kde jest zvláštní církev.

Církev není nikde, kromě tam, kde jest správně porozumíváno Slovu, a církev jest taková, jaké jest porozumívání Slovu u těch, kdož jsou v ní. (P. S. 79.)

Aby byla církev, musí býti nauka ze Slova, poněvadž Slovu nelze porozuměti bez nauky. Avšak pouhá nau-

ka netvoří církev při člověku, nýbrž tvoří ji život podle nauky. Z toho plyne, že církev není tvořena jediné věrou, nýbrž životem víry, jímž jest účinná láska. Pravá nauka jest naukou účinné lásky a zároveň víry, nikoliv však naukou víry bez nauky účinné lásky; neboť nauka účinné lásky a zároveň víry jest naukou života, nikoliv však nauka víry bez nauky účinné lásky (N. N. 243.)

Z koho sestává zvláštní církev.

Něco jiného jest, je-li církev u nějakého národa, a něco jiného, je-li církev v nějakém národě; jako na př.: Křesťanská církev jest u těch, kdož mají Slovo a z nauky uznávají Pána, avšak přece jen není v nich nic z církve, jestliže nejsou v manželství dobra a pravdy, t. j. nejsou-li v účinné lásce k bližnímu a odtud ve víře, a tudíž jestliže v tom, co jest zevnější, není vniternost církve. (A. C. 4899.)

Kdo není v duchovním dobru, t. j. v dobru účinné lásky, a v duchovních pravdách, t. j. v pravdách víry, nepřísluší k církvi, byť by se i v církvi byl narodil... Ti, kdož nežijí podle Slova nebo podle nauk ze Slova, nepřísluší církvi, nýbrž jsou mimo ni; a ti, kdož žijí ve zlu a tudíž proti nauce, jsou mimo církev ještě více, nežli pohané, kteří nevědí pranic o Slově, o Pánu a o svátostech; neboť ti, jímž dobro a pravda církve jsou známy, zhasínají při sobě církev, čehož pohané nemohou činiti, ježto nic o tom nevědí. (A. C. 6637.)

Církev není jedno a totéž jako náboženství.

Něco jiného jest církev a něco jiného náboženství; církev zove se církvi pro nauku, a náboženství sluje náboženstvím pro život podle nauky. Veškerá nauka zove se pravdou; a její dobro jest rovněž pravdou, ježto táž jediné jemu učí. Ale každá věc života, která jest

podle těch věcí, jímž učí nauka, zove se dobrem; konati pravdu nauky jest rovněž dobrem. Tak rozlišuje se církev od náboženství, nicméně však tam, kde jest nauka a nikoliv život, nemůže býti řeči ani o církvi, ani o náboženství, neboť nauka směřuje k životu, jako k něčemu, co s ní souvisí, právě tak, jako činí to pravda a dobro, víra a účinná láska, moudrost a láska, rozum a vůle; kde tudíž jest nauka a nikoliv život, tam není církve. (A. E. 923.)

Nutnost, aby stále existovala jistá církev.

Církev Páně na zemi jest jakoby srdcem; od ní má lidské pokolení — i to, které jest mimo církev — život; příčina toho jest každému veskrze neznáma. Aby aspoň něco bylo o tom známo, budiž pověděno, že celek lidského pokolení na zeměkouli jest jakoby jediné tělo se všemi svými částicemi, v kterémžto těle církev jest jakoby srdcem, a kdyby nebylo nijaké církve, s níž — jako s nějakým srdcem — Pán prostřednictvím nebe a světa duchů nebyl by spojen, tu nastalo by oddělení, a kdyby nastalo oddělení lidského pokolení od Pána, tu pokolení to ihned spělo by ve zkázu. Toť jest příčina, proč od prvního stvoření člověka ustavičně existovala nějaká církev, a proč církev, jakmile počínala upadat do zkázy, přece jen pozůstala aspoň u některých lidí. To bylo též příčinou příchodu Páně na svět; kdyby byl Pán v důsledku Svého božského milosrdenství nepřišel na svět, celé lidské pokolení na této zeměkouli bylo by propadlo zkáze, neboť tenkrát církev byla v krajní zevněžnosti, a zachovalo se jen něco málo dobra a pravdy. Příčina toho, že lidské pokolení naprosto nemohlo by žíti, kdyby nebylo spojeno s Pánem prostřednictvím nebe a světa duchů, jest ta, že člověk

sám sebou jest mnohem horší, nežli nerozumná zvířata; je-li sám sobě zůstaven, řítí se do vlastní své zkázy, jakož i do zkázy všech ostatních, neboť nebaží nežli po zkáze své vlastní i všech ostatních. Jeho řádem má býti, aby každý miloval druhého jako sebe samého, nyní však každý miluje sebe více, nežli jiné, a tudíž nenávidí všechny ostatní. Se zvířaty jest však tomu zcela jinak, jejich řád jest ten, podle kterého žijí, a tudíž zvířata žijí přesně podle řádu, ve kterémž jsou. Ale člověk žije naprosto proti řádu; kdyby tedy Pán byl se nad ním nesmiloval a nespojoval jej se Sebou prostřednictvím andělů, nemohl by člověk žiti ani jediné minuty; o tom však člověk ničeho neví. (A. C. 637.)

Církev v nebi nemohla by trvati bez církve na zemi.

Jest třeba věděti, že i v nebesích jest církev tak, jako na zemi; neboť tamtéž mají Slovo; jsou tam chrámy, v nichž jest kázáno; jsou tam kněžské a jiné duchovní úřady; neboť všichni andělé tamtéž kdysi byli lidmi, a jejich odchod ze světa byl pro ně toliko pokračováním života, a proto také přibývá jim na lásce a moudrosti, a to každému podle stupně jeho náklonnosti k pravdě a dobru, kterou si ze světa s sebou byl přinesl. Církev u takovýchto rozumí se zde onou ženou, obklopenou sluncem, na jejíž hlavě byla koruna ze dvanácti hvězd.*) Ježto však církev v nebesích neměla by nijaké stálosti, kdyby nebylo církve na zemi, trvající v souhlasné lásce a moudrosti, a ježto taková církev měla vzniknouti, proto jevil se pod nohama oné ženy měsíc, jímž zde ob-

*) Tento popis jest ve Zjevení Janově (Apokalypse), kde se praví: „I ukázal se div veliký na nebi: Žena oděná sluncem, pod jejímiž nohama byl měsíc, a na jejíž hlavě byla koruna dvanácti hvězd.“ (Kap. 12, 1.)

Pozn. překl.

zvláště naznačena jest víra — takové jakosti, jaká jest za dnešního dne, — skrze níž není nijakého spojení. Příčina, proč církev v nebesích neměla by stálosti, kdyby nebyla s ní spojena církev na zemi, jest ta, že nebe, v němž jsou andělé, a církev, v níž jsou lidé, jednotně spolupůsobí, jako vniternost a vnějšek u člověka, a vniternost u člověka nemohla by setrvati ve svém stavu, kdyby zevnějšek nebyl s ní spojen; neboť vniternost bez zevnějšku jest jako dům bez základu, anebo jako semeno nad půdou a nikoliv v půdě, tudíž jako něco, co nemá kořene; slovem, jako příčina bez účinku, v němž mohla by existovati. Z toho lze viděti, jak jest nezbytně třeba, aby někde na světě byla církev, v níž jest Slovo, a skrze něž jest známost o Pánu. (A. E. 533.)

Když církev jest blízka svému konci, vždy bývá vytvářena nová církev.

Je-li blízek konec církve, tu Pán činí opatření, aby následovala nová církev; poněvadž bez nějaké církve, v níž jest Slovo, a v níž jest známost o Pánu, svět nemohl by trvati. Neboť beze Slova a beze známosti a uznávání Pána, z toho čerpané, nemůže nebe býti spojeno s lidským pokolením. Proto Božství, od Pána vycházející, nemůže s novým životem vplývati; a beze spojení s nebem a tím i s Pánem, člověk nebyl by člověkem, nýbrž zvířetem. Toť jest příčinou, že Pán vždy postarává se o zřízení nové církve, kdykoliv nějaká stará dospívá ke svému konci. (A. E. 665.)

Celkem byly na zemi čtyři církve.

Že na této zemi po jejím stvoření celkem byly čtyři církve, z nichž jedna následovala vždy za předchozí, může každému býti jasno ze Slova, a to jak z histo-

rického, tak z prorockého, a to zejména z Daniela, u něhož tyto čtyři církve jsou popsány oněmi obrazy, které zjevily se Nebukadnezarovi ve snu, (kap. 2), jakož i dále oněmi čtyřmi zvířaty z moře vystupujícími (kap. 7.). Prvá církev, kterouž sluší nazvati Nejstarší, trvala před potopou, a její konec jest popsán jakožto potopa. Druhá církev, již jest nazvati Starou, byla v Asii a částečně v Africe, a dospěla svého konce a zanikla v důsledku modloslužebnictví. Třetí církev byla Izraelská, jejímž počátkem bylo zvěstování desatera přikázání na hoře Sinaji, načež pokračovala skrze Slovo, Mojžíšem a proroky napsané, a došla svého naplnění čili skončila znesvěcením Slova, a plnost tohoto znesvěcení nastala za doby, kdy Pán přišel na svět, — a proto Jej, kterýž byl Slovem, ukřižovali. Čtvrtou církví jest Církev Křesťanská, Pánem skrze evangelisty a apoštoly založená; tato měla dvě období, jedno od doby Páně až po nicejský církevní sněm; druhé od tohoto církevního sněmu až do dnešního dne. Ale tato církev během doby rozdělila se ve tři: v řeckou, římsko-katolickou a protestantskou; nicméně však tyto všechny jsou nazývány křesťanskými. Kromě toho v každé z těchto všeobecných církví existovaly mnohé zvláštní, kteréž, ačkoliv se lišily, přece jen od církve všeobecné zachovaly si své jméno, jakž tomu bylo i u sekt křesťanské církve. (V. R. Ch. 760.)

Všeobecný ráz těchto církví.

Za dob nejstarších byli lidé ve věcech nebeských, čili v tom, co vztahuje se k věčnému životu, vyučováni bezprostředním stykem s nebeskými anděly, neboť tehdy nebe bylo ve spojení s lidmi církve; nebe totiž vplývalo skrze jejich vnitřního člověka do člověka zevnějšího; proto měli nejen osvětlení a vycitování, nýbrž i rozmlou-

vání s anděly. Toto období bylo nazváno zlatým věkem, a to proto, ježto lidé tehdy byli v dobru lásky k Pánu, neboť zlato značí toto dobro; tyto stavy také jsou ve Slově popsány jakožto ráj. Poté vyučování v nebeských věcech a v tom, co vztahuje se k věčnému životu, dalo se skrze to, co nazýváme souvztažnostmi a předobrazeními [symboly], o nichž známost získána byla od příslušníků Nejstarší Církve, kteříž měli bezprostřední styk s anděly; v ony souvztažnosti vplývalo pak k nim nebe a osvětlovalo je; neboť souvztažnosti a předobrazení jsou nejzevnějšími formami nebeských věcí; a tou měrou, jak lidé tehdy byli v dobru lásky [k Bohu] a účinné lásky [k bližnímu], byli též osvětováni; neboť všecek božský vliv s nebe děje se v dobro při člověku, a skrze dobro v pravdu; a ježto člověk církve byl tehdy v duchovním dobru, kteréžto dobro svou podstatou jest pravdou, proto ona doba byla nazvána věkem stříbrným, neboť stříbro značí takovéto dobro. — Když však nauka o souvztažnostech a o předobrazeních byla zvrácena v čarodějství [magii], tu ona církev propadla zkáze, a následovala po ní třetí církev, v níž sice veškerá bohoslužba dala se takořka skrze totéž, ale nikdo nevěděl, co to značí. Tato církev byla zřízena u národů izraelského a judského. Ježto však vyučování v nebeských věcech, čili v tom, co vztahuje se ke věčnému životu, nemohlo se díti vlivem v jejich vnitřnost a tudíž osvětlením, proto andělé mluvili zřetelným hlasem s některými z nich a poučovali je o zevnějších věcech, a jen málo o věcech vnitřných, poněvadž lidé nemohli vnitřných věcí pochopiti. Ti, kdož byli v přírodním dobru, přijímali totéž jako cosi svatého; proto ona doba byla nazvána měděným věkem, ježto měď značí takovéto dobro. Když však ani nic přírodně dobrého u člověka církve

nezbylo, přišel Pán na svět a uvedl vše v nebesích a v peklech opět do pořádku za tím účelem, aby člověk mohl přijímati vliv od Něho s nebe, a mohl býti osvěcován, a aby pekla mu nepřekážela a nemohla k němu vysílati temnotu. Tu započala čtvrtá církev, nazvaná Křesťanskou Církví. V této církvi poučení o nebeských věcech, čili o věcech, týkajících se věčného života, sdělováno jest pouze skrze Slovo; skrze to člověku dostává se vlivu a osvětlení. Neboť Slovo bylo psáno v pouhých souvztažnostech a v pouhých předobrazích, kteréž značí nebeské věci, — do nich andělé nebesští vstupují, když člověk čte Slovo. Proto skrze Slovo děje se spojení nebe s církví, čili andělů nebeských s lidmi církve, avšak toliko s těmi v církvi, kdož jsou v dobru lásky [k Bohu] a účinné lásky. Ježto však člověk této církve udusil i toto dobro, nemůže býti poučován nijakým vlivem a osvětlením ze Slova, — kromě některých pravd, kteréž nejsou spojeny s dobrem. Proto toto období zove se železným věkem, ježto železo značí pravdu v poslední mezi řádu; je-li však pravda takového rázu, tu jest takovou, jak popsána jest u Daniela: „A že jsi viděl železo, smíšené s jílem, značí to, že se přízniti budou vespolek lidé, avšak nepřidrží se jeden druhého, tak jako železo nedrží se s jílem“ (2, 43). Z tohoto může býti patrné, kterak po sobě následovala [různá] zjevení od dob nejstarších po dobu naši, a že za naší doby děje se Zjevení toliko skrze Slovo. Ale pravé Zjevení jest u těch, kdož jsou v lásce ku pravdě pro pravdu samotnu, nikoliv však u těch, kdož jsou v lásce ku pravdě se zřetelem ke cti a zisku, jakožto konečným účelům. Neboť, chce-li tomu kdo věřiti, Pán jest Slovo Samo, ježto Slovo jest Božská Pravda, a Božská Pravda jest Pán v nebi, ježto jest od Pána; proto ti, kdož Božskou Pravdu pro

Božskou Pravdu milují, milují Pána; a k těm, kdož Pána milují, vplývá nebe a osvěcuje je. Naopak ti, kdož Božskou Pravdu milují toliko pro [vlastní] čest a zisk, jež jsou jim konečným účelem, odvracejí se od Pána k sobě a ke světu, a proto nemůže u nich býti nijakého vlivu a nijakého osvětlení. A ježto tací obracejí svůj zřetel toliko k doslovnému smyslu a ke své pověsti a slávě, proto obracejí tento smysl k tomu, co hoví jejich láskám. (A. C. 10355.)

Prvá čili Nejstarší Církev.

Tato církev více než všechny jiné církve na celé zeměkouli pocházela z Božství, neboť byla v dobru lásky k Pánu. Její vůle a rozum tvořily jedinstvo, tudíž jedinou mysl; proto její příslušníci měli vycitování pravdy z dobra, neboť u nich Pán vplýval vniternou cestou v dobro jejich vůle, a skrze ně do dobra rozumu čili do pravdy; toť jest příčina, proč tato církev jediná mezi všemi ostatními nazvána byla „Člověkem“ (Adamem), jakož i „Obrazem Božím“. (A. C. 4454.)

Nejstarší Církev měla bezprostřední Zjevení, a to stykem s duchy a s anděly, jakož i viděními a sny, dávanými od Pána, čímž byla lidem povšechně poskytnuta známost toho, co jest dobré a co pravé; a když bylo jim to povšechně známo, tu tyto do jisté míry všeobecné zásady byly vnitřním vycitováním nesčetných věcí posilovány; tyto nesčetné věci byly podrobnostmi čili jednotlivostmi toho, co bylo všeobecné, a k čemuž se vztahovaly; takto byly ony tak zvané všeobecné zásady každodenně utvrzovány. To, co nebylo v souhlasu se všeobecnými zásadami, vycitovali, že není pravé. Takového rázu jest i stav nebeských andělů. Oněmi všeobecnými zásadami Nejstarší Církve byly různé nebeské a věčné pravdy, na př. že Pán vládne vesmírem, že všecko dobré a pravé jest od Pána, že veškerý život jest od Pána, že proprium*) člověka jest toliko pouhým

*) To, co jest člověku jeho vlastním.

Pozn. překl.

zlem, a že samo sebou jest mrtvo, kromě mnoha jiného. Od Pána dostávalo se jim vycitování o nesčetných věcech, kteréž to potvrzovaly a s tím byly souhlasné. Láska byla jim hlavní věcí víry; skrze lásku bylo jim od Pána dáno, aby poznávali vše, co bylo věcí víry; víra byla jim tudíž láskou. (A. C. 597.)

Slovo [Boží] v Nejstarší Církvi, kteráž byla před potopou, nebylo nijakým psaným Slovem, nýbrž každému, kdo byl z církve, bylo zjevováno, neboť lidé byli nebeského rázu a byli ve vycitování dobra a pravdy tak, jako andělé, s nimiž také měli obecenství, a tudíž měli Slovo zapsané ve svém srdci. (A. C. 2896.)

Bohoslužba Nejstarší Církve.

Lidé Nejstarší Církve neměli jiné bohoslužby nežli vniterné, jakáž jest v nebi; neboť při nich nebe mělo obecenství s lidmi, takže vytvářena byla tím jedinstvo; tímto obecenstvím bylo vycitování. Ježto tudíž byli andělskými, vnitřními lidmi, cítili sice zevnějšnost, příslušející tělu a světu, avšak nestarali se o ni; u jednotlivých předmětů, chápaných prostřednictvím smyslů, postřehovali cosi božského a nebeského; jako na př., když spatřili vysokou horu, nevníмали představu hory, nýbrž vysokosti, a na základě vysokosti — nebe a Pána; toť jest příčina, proč o Pánu se praví, že bydlí na výsosti, že nazýván jest Nejvyšším a Nejvznešenějším, jakož i že služba Páně konána byla na horách. Podobně bylo tomu i v ostatních věcech. Tak na př. když pozorovali, že se rozednívá, nemyslili při tom na vlastní jitro dne, nýbrž na nebeskost, kteráž podobna jest jitru a ranním červánkům v lidské mysli; proto Pán byl nazván jitem, východem a září jitřní. Rovněž tak, když spatřili nějaký strom a jeho ovoce a listí, nevěnovali těmto věcem po-

zornosti, nýbrž spatřovali v tom takořka předobrazeného člověka, — v ovoci lásku [k Bohu] a účinnou lásku, v listech víru. Proto také člověk církve nejen býval přirovnáván ke stromu a k ráji, a to, co při něm jest, k ovoci a k listí, nýbrž byl také tak i nazýván. Takovými jsou ti, kdož mají nebeský a andělský způsob představitosti. Každý může seznati fakt, že celková představa ovládá všechny jednotlivosti, tudíž všechny předměty smyslů, a to jak ty, které vidíme, tak i ty, které slyšíme, — a to tak, že předmětům těm věnujeme pozornost toliko tou měrou, jak vplývají [zasahují] do všeobecné představy, námi chované. Tak tomu, kdo jest veselý myslí, vše, co vidí a slyší, zdá se býti usměvavé a radostné; a tomu, jehož mysl jest truchlivá, vše, co vidí a slyší, zdá se jakoby bylo smutné a truchlivé. Tak jest tomu i se vším ostatním. Neboť povšechná náklonnost jest i v každé jednotlivé věci a způsobuje, že člověk vidí a slyší jednotlivé věci podle oné celkové náklonnosti. Jinak ony věci vůbec nedospívají k našemu vědomí, nýbrž jako byly by nepřítomné, anebo jako by vůbec neexistovaly. Tak tomu bylo i u člověka Nejstarší Církve; cokoliv zrakem svým viděl, bylo mu nebeské; a tak všechno u něho takořka žilo, celek i jednotlivosti. Z toho jest patrné, jakého rázu byla jejich bohoslužba, — že byla totiž vnitřní a naprosto ne zevnější. (A. C. 920.)

Nejstarší Církev skládala se z několika různých církví.

Jména, jako: Set, Enoch, Kenan, Mahalaleel, Jared, Chanoch, Methušelah, Lamech, Noach označeny jsou církví, z nichž prvou a nejznamenitější byla ta, která pojmenována byla „Člověk“ (Adam). Nejhlavnější věcí církve bylo vycitování, a tudíž rozdíly v církvích oné doby tvořeny byly hlavně rozdíly v tomto vycitování.

O vycitování může zde býti poznamenáno tolik, že v celém nebi převládá toliko vycitování dobra a pravdy, a to jest takové, že nelze toho popsati, majíc nesčetné různosti, takže nijaká společnost nemá téhož vycitování, jako společnost jiná. Jsou tam různé druhy a odrůdy vycitování, a tyto druhy jsou nesčíslné, a odrůdy každého jednotlivého druhu jsou rovněž nesčíslné, o čemž za pomoci božského milosrdenství Páně řeč bude později. Ježto tyto druhy jsou nesčíslné, a každý druh má nesčíslné odrůdy, a ještě nesčíslnější pododrůdy v každé odrůdě, může býti zjevno, jak málo, téměř nic dnešní svět neví o nebeských a duchovních věcech, ba vůbec ani neví, co vycitování jest; a kdyby bylo to pověděno, nevěřil by, že něco takového existuje. Podobně jest tomu i s jinými věcmi. Nejstarší Církev značila nebeské království Páně i pokud se týče svých rozdílů v družích a odrůdách vycitování. Ježto však za dnešních dnů nikdo nemá ani nejpovšechnější představy o tom, co vycitování jest, tu ten, kdo chtěl by druhy a odrůdy vycitování oné církve vyjmenovati, mluvil by jen o cizích a neznámých věcech. Tato vycitování byla různá v jednotlivých domech, rodech a kmenech, a příslušníci oné církve vstupovali ve sňatky ve hranicích svých domů a rodů proto, aby druhy a odrůdy vycitování zde zůstaly, a byly odvozovány nejnak, nežli jako rozplozování vrozených vlastností od rodičů. Proto ti, kdož byli z Nejstarší Církve, přebývají též pospolu v nebi (A. C. 483. Další vysvětlivky lze nalézt v A. C. 468—536.)

Vycitování u Nejstarší Církve.

U člověka Nejstarší Církve byla oblast jeho vůle onou půdou, do níž Pán vštěpoval dobro; proto tehdy člověk byl schopen z dobra seznávati a vycitovati pravdu,

čili z lásky mohl míti víru. Kdyby dnes dalo se totéž, člověk byl by na věky ztracen, ježto jeho vůle jest naprosto porušena. Kterak děje se vštěpování do oblasti vůle a do oblasti rozumu člověka, může býti zjevno z tohoto. Člověk Nejstarší Církve míval zjevení, jimiž od dětství byl zasvěcován ve vycitování dobra a pravdy; ježto pak bylo to vštěpováno do oblasti jeho chtění, tu bez nového poučování měl známost o nesčetných věcech tak, že z toho, co povšechně věděl o Pánu, znal i ony zvláštnosti a podrobnosti, jimž nynějšímu člověku jest učit se, a toliko takto o nich se dovídati, ač touto cestou sotva tisící díl z toho zvěděti může. Neboť člověk duchovní církve neví nic, nežli to, čemu se byl naučil, a to, co ví, podržuje si a věří, že jest pravdou; ba i když se naučí nepravdě, a jest mu vštípena — jakoby to byla pravda, člověk tomu také věří, poněvadž nemá jiného vycitování, nežli že jest tomu tak, ježto bylo mu to namluveno. Ti, kdož mají svědomí, mají ze svědomí jisté přesvědčení, ale ne jiného, nežli toho, že to neb ono jest pravdou, ježto o tom byli slyšeli a tomu se byli učili. (A. C. 895.)

Hodnosti a bohatství příslušníků Nejstarší Církve.

Hodnosti a bohatství za nejstarší doby byly něčím zcela jiným, nežli čím později znenáhla se staly. Hodnosti za nejstarších dob byly pouze na ten způsob, jaké jeví se v poměru rodičů a dětí, — tudíž hodnotami lásky. Ti, kdož měli jistou hodnotu, požívali úcty a vážnosti, nikoliv proto, že se zrodili v těchto hodnotách, nýbrž pro poučování a moudrost, z nich plynoucí, což samo sebou jest druhým zrozením, a to duchovním, poněvadž týkalo se to jejich ducha. Toto bylo jedinou hodnotou za nejdávnějších dob, ježto tehdy kmeny, rody

a rodiny bydlely od sebe odděleně a nikoliv pod společnou vládou, jakž jest tomu dnes. Byl to otec rodiny, v němž ona důstojnost přebývala. Doba ta byla Starými nazývána zlatým věkem. Po oné době však zavládala ponenáhlu láska k panování, a to na základě příjemnosti, prýstící z této lásky; a poněvadž zároveň vznikalo i nepřátelství a útočení proti těm, kdož nechtěli se podrobiti, tu ohrožené kmeny, rody a rodiny sjednocovaly se ve státy a ustanovovaly nad sebou někoho, kterého nejprve nazývali soudcem, později knížetem a posléze králem a císařem, při čemž vznikala též obrana stavbou věží, náspů a hradeb. Panovačnost šířila se jako nějaká nákaza od soudce, knížete, krále a císaře na mnohé jiné, tak jako od hlavy do těla; tak vznikaly pak různé nižší stupně hodností a čestných míst, a s nimi i láska k sobě a domýšlivost na vlastní chytrost. Právě tak bylo tomu i s láskou k bohatství. Za nejstarší doby, kdy kmeny a rody bydlily odděleně od sebe, nebylo nijaké jiné lásky k bohatství, nežli snaha, opatřiti si nutných potřeb životních, což se stávalo chovem stád, bravu a skotu, jakož i obděláváním rolí a zahrad, čímž lidé zjednávali si obživy. K potřebám jejich života náležely i pěkné přibytky, zdobené všelikým náradím, jakož i roucha. Rodičové, děti, služebníci a služebnice, kteří byli v domě, starali se a pečovali o tyto věci. Když však vloudila se panovačnost a rozrušila tuto pospolitou obec, tu vznikl i chtíč, míti více, nežli jen vyžadovala skutečná potřeba, a ten vzrůstal až do nejkrajnější míry, baže získati statků všechněch ostatních. Tyto oba druhy lásky jsou jakoby krevními příbuznými; neboť kdo chce nade vším panovati, chce též všechno míti, ježto takto všichni stávají se otroky, a jedině on pánem. (D. P. 215.)

Potrava příslušníků Nejstarší Církve.

Požívati masa živoucích bytostí samo sebou jest cosi znesvěcujícího, neboť za pradávných dob lidé nepožívali masa ssavců nebo ptáků, nýbrž toliko obilí, zejména chlebě z pšenice, jakož i plodů stromů, dále zeleniny, mléka a výrobků mléčných, jako na př. másla. Zabíjeti zvířata a požívati jejich masa pokládali za nezákonné a za cosi, co podobá se jednání dravých zvířat. Lidé používali tenkrát pouze služeb zvířat a užitku, jež skytala, jakž to též vysvítá z 1. Mojž. 29, 30. Když však postupem doby člověk počal býti právě tak divým jako divé zvíře, ba ještě divější, — tu teprve tehdy lidé započali zvířata zabíjeti a požívati jejich masa, a ježto člověk stal se takovým, bylo to i dopuštěno, a jest to dopuštěno dosavad. (A. C. 1002.)

Druhá čili Stará Církev.

Noe předobrazuje [další] novou církev, kterouž třeba nazvati Starou Církví, aby činěn byl rozdíl mezi Nejstarší Církví, která byla před potopou, a mezi tou, která byla po potopě. Stav oněch církví byly naprosto rozdílny. Stav Nejstarší Církve byl ten, že lidé měli vycitování dobra a tudíž pravdy od Pána; stav Staré Církve čili Noemovy byl ten, že lidé měli svědomí dobra a pravdy. Tak, jako jest rozdíl mezi tím, míti vycitování a míti svědomí, takový byl i rozdíl mezi stavem Nejstarší Církve a Staré Církve. Vycitování není totéž, jako svědomí; vycitování mají ti, kdož jsou nebeští, svědomí mají ti, kdož jsou duchovní. Nejstarší Církev byla nebeská, Stará Církev byla však duchovní. (A. C. 597.)

Nejstarší Církev na základě své lásky věděla [též] všecko, co týkalo se víry, čili — což jest totéž — z vůle pro dobro měla chápání pravdy. Ale její potomci měli jako zděděnou vlastnost i to, že u nich vládly chťice, kteréž jsou příslušností vůle, a těmito chťici zatopili i pravdy víry... Ježto Pán předvídal, že člověk, kdyby zůstal takového rázu, směřoval by do věčné zkázy, zařídil to tak, aby vůle byla oddělena od chápání, a aby člověk nebyl tak jako dříve za pomoci vůle vzděláván k dobru, nýbrž aby pomocí rozumění pravdě obdarován byl účinnou láskou, kteráž projevuje se jakožto vůle k dobru. Tato nová církev, kteráž jest na-

zývána Noemem, byla tohoto rázu, a proto byla zcela jiného založení, nežli byla Nejstarší Církev. (A. C. 640.)

Tato církev, jakž dříve bylo řečeno, byla zcela jiného rázu, nežli Nejstarší Církev; bylať totiž církví duchovní, ve které člověk jest znovuzrozován prostřednictvím nauk víry. Jestliže tyto nauky jsou mu vštěpovány, tu jest mu vléváno i svědomí, aby nejednal proti pravdě a dobru víry, a takto jest obdařován účinnou láskou, která spravuje jeho svědomí, z něhož takto byl započal jednati. Z toho může býti zjevno, co jest duchovní člověk: nikoliv ten, kdo se domnívá, že víra bez účinné lásky činí člověka spasena, nýbrž ten, kdož účinnou lásku činí podstatnou věcí víry. (A. C. 765.)

Stav Nejstarší Církve byl takový, že její lidé měli vnitřní obecenství s nebem, a tudíž skrze nebe s Pánem; byli v lásce ku Pánu, a ti, kdož jsou v lásce ku Pánu, jsou jako andělé, toliko s tím rozdílem, že jsou oděni tělem, — a jejich vnitro bylo otevřeno a zůstávalo otevřeno Pánem. Ale s touto novou církví [t. j. Starou Církví] bylo tomu zcela jinak. Ta netrvala v lásce k Pánu, nýbrž ve víře, a skrze víru v účinné lásce k bližnímu. Její příslušníci nemohli míti [s Pánem] obecenství vnitřního, jako měli je oni Nejstarší, nýbrž jen zevnější. Bylo by však příliš obšírně popisovati vlastnosti těchto dvou druhů obecenství. Každý člověk má obecenství, s nebem, — i bezbožní je mají, — a to prostřednictvím andělů, kteří jsou u nich; rozdíl jest jen ve stupních [t. j. v míře] tohoto obecenství. Toto obecenství jest užší nebo vzdálenější, a nijaký člověk nemohl by bez něho existovati. Stupně obecenství jsou nesčíslné. Duchovní člověk nemůže naprosto míti takového obecenství, jako nebeský člověk, a to z toho důvodu, že Pán jest [přítomen] v lásce, ale nikoliv právě tak ve víře. . .

Od oné doby nebe již nikdy nebylo otevřeno tak, jako bylo lidem Nejstarší Církve; později sice mnozí rozmlouvali s duchy a s anděly, jako Mojžíš, Aron a jiní, ale zcela jiným způsobem. (A. C. 784.)

Stará Církev, která byla Pánem zřízena po potopě, byla církví předobrazující, a byla takového rázu, že všechno, i každá zevnější věc, příslušející k její bohoslužbě, předobrazovala nebeské a duchovní věci, příslušející království Páně, a v nejvyšším smyslu předobrazovala samotné Božství Páně; vniternost její bohoslužby vztahovala se však k účinné lásce. Ona církev byla rozšířena po valné části Asie, ve mnoha tamních říších. Ačkoliv jednotlivé její části odchylovaly se od sebe v naukách víry, přece jen byla to jediná církev, ježto všichni a všude činili účinnou lásku hlavní věcí církve. (A. C. 4680.)

Noe, Sém, Chám, a Jafet, ačkoliv jsou čtyři, přece jen tvoří jedinnost. V Noemovi, jímž všeobecně míněna jest Stará Církev, jsou jako v jednom ploditeli nebo semení obsaženy všechny z něho odvozené církve; všechny ony církve, které zovou se Sém, Chám a Jafet, vytvářejí pospolu církev, zvanou Starou Církví. (A. C. 773.)

Ve Staré Církvi byla předobrazení a značení.

Pravdy, kteréž byly u Starých, jsou dnes již v úplném zapomenutí, a to tou měrou, že sotva kdo ví, že nějaké existovaly, a že mohly by býti jinaké, nežli ty, jímž jest dnes učeno. Byly však zcela jinakými. Tehdejší lidé měli předobrazení a značení nebeských a duchovních věcí království Páně, a tudíž Pána Samotného, a ti, kdož oněm předobrazením a značením rozuměli, byli nazýváni mudrci, a také skutečně byli moudřími, neboť mohli rozmlouvat s duchy a anděly. Neboť řeč andělů, kteráž jest lidem nepochopitelná — ježto jest duchovní

a nebeská — když sestupuje k lidem, kteří jsou ve sféře přírody, zapadá do takových předobrazení a značení, jakáž se vyskytují ve Slově [Božím], a to jest též příčinou, že Slovo [Boží] jest svatou knihou. Neboť to, co jest božské, nemůže před přírodním člověkem býti znázorněno jinak, nežli tak, aby byla úplná souvztažnost. A ježto Staří měli předobrazení a značení království Páně, v němž není nic, nežli nebeská a duchovní láska, měli i nauky, vztahující se toliko k lásce k Bohu a k účinné lásce k bližnímu, pro kteréžto nauky také byli nazýváni moudřími. Byloť jim z oněch nauk známo, že Pán přijde na svět, a že Jehova bude v Ném, a že On učiní v Sobě Člověčenství božským a tak spasí lidské pokolení. Z nauk těch také věděli, co jest účinná láska, — že totiž jest náklonností, sloužiti jiným bez nároků na odměnu; a co jest bližní, jemuž účinná láska má býti prokazována, — že totiž bližním jest každý na celém světě, avšak přece jen s jistým rozdílem u každého. Tyto nauky jsou dnes nadobro ztraceny, a na jejich místě jsou nauky víry, jež Staří takořka za nic nepokládali. (A. C. 3419.)

Bohoslužba Staré Církve.

Oni Nejstarší, kteří žili před potopou, spatřovali ve všech věcech, v celku i v jednotlivostech, to, co předobrazuje a značí cosi z království Páně, a spatřovali to na př. v horách, pahorcích, lučinách, údolích, v zahradách, hájích, lesích, v řekách a jezerech, v polích a v rostoucí úrodě, ve všelikém stromoví, jakož i ve všelikém živočišstvu a ve světlech oblohy nebeské. Ale svým zrakem, tím méně pak svou myslí neulpívali na těchto předmětech, nýbrž předměty ty byly jim prostředky k přemýšlení o věcech nebeských a duchovních,

které se vyskytují v království Páně. A bylo tomu v té míře, že v celé přírodě nebylo nic — co by jim za tento prostředek nesloužilo. Jest tomu skutečně tak, že každá věc v přírodě, v celku i v jednotlivostech, [cosi] předobrazuje, — což nyní jest tajemstvím, jemuž sotva kdo víry popřeje. Když však později nebeskost, příslušející lásce k Pánu, zanikla, tu lidské pokolení přestalo již býti v onom stavu, t. j. ve stavu, aby spatřovalo nebeské a duchovní věci království Páně v zevnějších věcech jakožto prostředcích. Nicméně však Starým po potopě bylo z ústního podání a ze sbírek [pamětí] některých lidí známo, že předměty ony cosi značily, a proto také pokládali je za posvátné, z čehož vznikla předobrazující bohoslužba Staré Církve. Tato církev, ježto byla duchovní, neměla už vycitování, nýbrž měla poznávání, že tomu bylo tak; neboť byla ve stavu poměrně temném. Nicméně však tato církev neuctívala zevnějších věcí, nýbrž zevnějšími věcmi byly jí připomínány věci vniterné; a jestliže tudíž její příslušníci žili v těchto předobrazeních a značeních, žili též v posvátné bohoslužbě. Arciť že oni takovými mohli býti proto, ježto žili v duchovní lásce, t. j. v účinné lásce, — již činili podstatnou věcí bohoslužby; a proto to, co jest svaté z Pána, mohlo vplývati do jejich bohoslužby. (A. C. 2722.)

Nauky Staré Církve — uvedené v soubor lidmi Nejstarší Církve — skládaly se toliko z věcí předobrazujících, a takořka hádankovitých, co totiž pozemské věci značí, — jako na př. že hory, jitro a východ značí věci nebeské a Pána; a že stromy a různé druhy jejich ovoce značí člověka, a to, co jest v něm nebeského; a podobně i jiné věci. O takových věcech pojednávaly jejich nauky, kteréž vznikly ze souboru oněch značení, která byla známa Nejstarší Církvi. Právě proto i jejich

spisy byly takového rázu. A poněvadž měli obdiv pro takovéto věci, a ježto se jim zdálo, že chovají v sobě to, co jest božské a nebeské — a ježto také měli obdiv pro to, co bylo starodávné — jejich bohoslužba měla svůj počátek v takovýchto věcech a byla také dovolena. Toť byla příčina, proč jejich bohoslužby konaly se na horách a v hájích mezi stromovím; proč stavěli své památné sloupy pod širým nebem, a posléze oltáře a zápalné oběti, kteréž později staly se hlavními součástmi veškeré bohoslužby. (A. C. 920.)

Starodávný způsob psaní.

Nejstarší způsob psaní byl předobrazováním jistých věcí prostřednictvím osob a slov, jimiž oni rozuměli něco zcela jiného. Svěští spisovatelé sestavovali takto svoje dějepisné knihy, jakož i ty, které se vztahovaly k občanskému a morálnímu životu, a to tak, že co do liter nebylo tomu přesně tak, jak to bylo psáno, nýbrž že bylo tím vyjadřováno něco zcela jiného, a to do té míry, že rozmanité náklonnosti byly znázorňovány jakožto bohové a bohyně, jimž pak pohané vzdávali božskou úctu. Že bylo tomu tak, jest známo každému vědecky vzdělanému, neboť takovéto staré knihy doposud se uchovávají. Tento způsob psaní měli od lidu nejdávnějšího, kterýž žil před potopou, a kterýž předobrazoval si věci nebeské a božské těmi věcmi, jež lze viděti na zemi a ve vesmíru, a tak plnili svou duši líbeznými a milými pocity, když pohlíželi na předměty vesmíru, zejména na takové, které vyznamenávaly se krásným tvarem a svým uspořádáním. Proto všechny církevní knihy z oné doby jsou takto psány. Tohoto druhu též jest kniha Jobova; podle nich napodobena jest co do tohoto rázu i píseň Šalamounova; tohoto druhu byly i ony dvě knihy, o nichž se

zmiňuje Mojžíš (4. Mojž. 21, 14, 27). Kromě mnoha jiných, kteréž se ztratily. Tento způsob psaní byl pak vzhledem ke své starobylosti ve vážnosti jak u pohanů, tak i u potomků Jakubových, a to tou měrou, že k tomu, co nebylo takto psáno, neměli úcty jako k něčemu, co bylo by božského původu. A proto když byli pro rockým duchem puzeni, jako Jakub (1. Mojž. 49, 3—17), Mojžíš (2. Mojž. 15, 1—21; 5. Mojž. 33, 2 až do konce), Bileam, kterýž náležel k Synům Východu ze Syrie, kdež se ještě Stará Církev vyskytovala (4. Mojž. 23, 7—10; 19—24; kap. 24, 5—9, 17—24), Debora a Barak (Soudc. 5, 2 až do konce), Chana (1. Sam. 2, 2—10) a mnozí jiní, mluvili rovněž tak, a to z několika skrytých příčin. Ačkoliv tomu nerozuměli, jakož i kromě malých výminek nevěděli, že znamená to nebeské věci království a církve Páně, přece jen cítili, jsouce obdivem a úžasem jati a proniknutí, že skrývá se v tom cosi božského a svatého. Že však příběhy ve Slově [Božím] jsou téhož rázu, totiž předobrazeními a značeními nebeských a duchovních věcí království Páně ve všech jménech a ve všech výrazech, — to dosud nebylo vzdělanému světu známo, pouze jen to, že Slovo až do poslední čárky bylo vdechnuto, a že v něm jak v celku tak v jednotlivostech jsou obsažena nesčetná tajemství. (A. C. 1756).

Úpadek Staré Církve.

S církvemi po potopě mělo se to takto: — Byly tři církve, kteréž jsou ve Slově obzvláště zmíněny, totiž první Stará Církev, kteráž měla své pojmenování od Noema; druhá Stará Církev, pojmenovaná podle Hebera; a třetí Stará Církev, kteráž měla své jméno od Jakuba, a později od Judy a Izraele. Pokud se týče první církve, kteráž byla nazvána Noemskou, třeba věděti, že byla

takořka pramáti dalších církví, a jako obyčejně tomu bývá u církví v jejich počátcích, byla i ona mnohem neporušenější, jakož i ve větší nevinosti, jakž jest to též zjevno z prvního verše této kapitoly (Gen. 11), kdež se praví, že byla jediných rtů, t. j. jediné nauky, — totiž účinné lásky ve všech věcech, jakožto podstatné věci. Ale tato církev, jak tomu bylo i u jiných církví, počínala časem rovněž upadat, a to zejména tím, že mnozí z nich započali bohoslužbu převáděti na sebe samotné, aby tak vynikali nad ostatní, jakž to vysvítá z verše 4.: „Nebo řekli: Nuže, vystavějme sobě město a věž, jejíž by vrch dosahal k nebi; a tak učiníme sobě jméno“. Toto nemohlo býti v církvi ničím jiným nežli jakýmsi druhem kvasu anebo jakousi pochodní, z níž může vzniknouti požár. Když tedy bezprostředně nastalo nebezpečí, že bude znesvěčeno to, co jest svaté, tu stav této církve byl působením Božské Prozřetelnosti Páně změněn, a to tak, že její vnitřní bohoslužba zanikla, kdežto zevnější bohoslužba zůstala, což naznačeno jest tím, že Jehova zmátl jazyky celé země. Z toho též vysvítá, že takováto bohoslužba, kteráž jest nazvána Babellem, nevyskytovala se v první Staré Církvi, nýbrž v církvích dalších, když lidé počali býti uctíváni jako nějakí bohové, zejména pak po smrti, z čehož vzniklo pak mnoho pohanských bohů. (A. C. 1327.)

Ti, kdož za doby Nejstarší Církve oddělili víru od účinné lásky, a víru učinili hlavní věcí církve, slují Chám; ale tato církev časem přichýlila se k modloslužbě, a v Egyptě, Babylonii a jinde k magickým praktikám, neboť lidé započali uctívati zevnějšek bez vnitřnosti, a ježto odvrátili se od účinné lásky, odvrátilo se i nebe od nich, a místo toho přicházeli duchové z pekla, kteří je vedli. (A. C. 468o.)

Druhá Stará Církev, zvaná Heber, a původ obětní bohoslužby.

Prvá Stará Církev, označená Noemem a jeho syny, nebyla omezena jen na málo lidí, nýbrž prostírala se po mnoha říších, jakž to vysvítá ze jmenovaných*) tam národů, totiž po Assyrii, Mezopotamii, Syrii, Aethiopii, Arabii, Lybii, Filištínsku až k Tyru a Sidonu, přes celou zemi Kanaan, po této i po oné straně Jordánu. Později však vznikla v Syrii jistá zevnější bohoslužba, kteráž šířila se vůkol po mnoha zemích, zejména po Kanaan, a tato bohoslužba lišila se od bohoslužby Staré Církve. A ježto takto vznikalo z církve to, co bylo odloučeno od Staré Církve, běželo tu také o vznik nové církve, kterouž proto lze nazvati druhou Starou Církví. Heber byl jejím prvním zakladatelem, a proto tato církev byla nazvána podle Hebera. Za téže doby, jakž dříve bylo řečeno, všichni byli rozděleni v rodiny, rody a kmeny. Kmen uznával jediného praotce, podle kteréhož také byl kmen nazván, jakž to často ze Slova vysvítá; a tak onen kmen, kterýž za svého praotce uznával Hebera, nazván byl kmenem hebrejským (A. C. 1238.) [Tento způsob

*) Autor učí, že nejstarší ze čtyř slohů, v němž psáno jest Slovo, a kterýž nepodává skutečné, nýbrž historicky zblázněné příběhy — sahá až tam, kde v jedenácté kapitole první knihy Mojžíšovy mluví se o Heberovi, jímž také počínají doslovně pravé děje bible (A. C. 1403—1407). Ale v desáté kapitole a v jedenácté kapitole až ke zmíněnému místu sloh tvoří jakousi prostředinu mezi zblázněnými a skutečnými ději (A. C. 1140), a jména pokolení Noemova a jeho synů — ačkoliv nejsou to jména osob, neboť osoby takové nikdy neexistovaly — byla jmény národů, mezi nimiž Stará Církev byla rozšířena, a na něž ve svém postupném úpadku dědičně přecházela, jakoby jakýmsi duchovním plozením (Tamtéž). Pokolení, po sobě následující, skutečně také značí stupně tohoto úpadku; a různá jména v každém pokolení značí eventuelně i rozlišující příznaky rozmanitých odvětví církve mezi oněmi různými národy, u nichž církev v každém jednotlivém stupni svého povšechného úpadku existovala.

společenského zřízení uchoval se u nich od doby nejstarší. A. C. 470, 471.]

Že Heber byl prvním zakladatelem druhé Staré Církve, po němž tato církev měla své pojmenování, má se takto: Prvá Stará Církev, kteráž, jak praveno, byla rozšířena po celém okrsku zemském, byla — jakž se to se všemi církvemi všude děje — během doby degenerována a novými členy zfalšována, a to pokud se týče jak zevnější, tak i vniterné bohoslužby, a to v rozmanitých krajinách, zejména tím, že veškerá značení a veškerá předobrazení, kteráž Stará Církev měla skrze ústní podání od pracírkve, a která vesměs vztahovala se na Pána a na Jeho království, byla zvrácena v modloslužebnost, a u mnohých národů ve věci magické. Aby universální církev nezanikla, bylo Pánem dopuštěno, aby označující a předobrazující bohoslužba opět někde byla obnovena, což stalo se skrze Hebera, a tato bohoslužba skládala se hlavně ze zevnějších věcí. Zevnějností bohoslužby byly výšiny, háje, sochy, pomazání, kromě toho též kněžská služba a vše to, co ke kněžství příslušelo, a mnoho jiných věcí, což vše nazváno bylo ustanoveními. Vnitřními věcmi bohoslužby byly nauky, a to jak z doby před potopou, tak zejména pocházející od oněch, kdož byli nazváni Enochem, a kteříž sbírali vycitované pravdy Nejstarší Církve a tvořili z nich nauky. Tyto byly pak jejich Slovem. Z těchto zevnějších a vnitřních věcí skládala se bohoslužba oné církve kteráž, od Hebera byla založena, ale [později] byla i rozhojněna a pozměněna; zejména započato dávatí přednost obětem před ostatními ritualními zvyky, obětem, kteréž byly v pravé Staré Církvi věcí neznámou, kromě u některých potomků Chamových a Kanaanových, kteříž byli modloslužebníky,

a u nichž byly oběti ty dopuštěny za tím účelem, aby neobětovali svých synů a dcer. (A. C. 1241.)

Onen druh nové církve, kterýž započat byl Heberem a nazván byl hebrejskou církví, vyskytoval se v Syrii a Mezopotamii, jakož i u některých kmenů v zemi Kanaan; lišil se však od Staré Církve tím, že hlavní věci zevnější bohoslužby byly jim oběti; uznávali sice, že účinná láska jest vniterností bohoslužby, avšak neuznávali to tak z plna srdce, jako činila to Stará Církev. (A. C. 4680.)

Nejstarší Církev, kteráž byla před potopou, nevěděla zcela ničeho o obětech, a nikdy nezatanulo jí na mysl, že by mohli Pána porážením zvířat uctívati. Staré Církvi, kteráž byla po potopě, nebylo o tom [též] ničeho známo. Církev tato sice měla předobrazení, neměla však nijakých obětí, kteréž byly teprve zavedeny v další církvi, která slula hebrejskou, a odtud přeneseny byly k pohanům; a odtud i k Abrahamovi, Izákovi a Jakubovi, a tak k jeho potomstvu. (A. C. 2180.)

Obřady Staré Církve byly obnoveny v Izraelské Církvi.

Rituály a ustanovení, přikázané potomstvu Jakubovu skrze Mojžíše, nebyly nové, nýbrž existovaly již dříve ve Starých Církvích, a byly obnoveny toliko u synů Jakubových. Byly obnoveny proto, ježto u ostatních kmenů byly změněny v modlářství, a v Egyptě jakož i v Babylonii v čarodějství. (A. C. 6846.)

Vzhledem k tomu, že nová církev, kteráž byla zřízena u potomků Jakubových, co do zevního zdání podobá se Staré Církvi, jest třeba věděti, že ustanovení, práva a zákony, kteréž Mojžíšem byly dány národu izraelskému a judskému, nebyly nepodobny oněm ustanovením,

právům a zákonům, kteréž panovaly ve Staré Církvi, na př. o zasňubování a manželstvích, o služebnících, o zvířatech, kteráž vhodná nebo nevhodná byla ku požívání, o očišťování, o slavnostech, o svatostánku, o věčném ohni a o mnoha jiných věcech. Rovněž tak ustanovení o oltářích, o zápalných obětích, o krvavých obětích, o nápojích obětních, kteréž ve druhé Staré Církvi, od Hebera odvozené, byly přijaty. Že věci ty byly známy již dříve, nežli byly přikázány tomuto národu, zcela jasně vysvítá z historických částí Slova; tak na př.: že oltáře, zápalné oběti a krvavé oběti byly známy vysvítá z toho, že o Bileamovi se vypráví, že rozkázal, aby postaveno bylo sedm oltářů, a aby na nich byly obětovány zápalné a krvavé oběti mladých volků a skopců (4. Mojž. 23, 1. 2. 14. 15. 29); a kromě toho o pohanech se praví na mnoha místech, že jejich oltáře mají býti zničeny; rovněž o prorocích Baalových se praví, že obětovali, a že Eliáš je usmrtil. Z toho zřetelně lze seznati, že oběti, kteréž byly lidu Jakubovu přikázány, nebyly ničím novým, a rovněž ani ostatní ustanovení, práva a zákony. Poněvadž však tyto věci staly se u pohanů modlářskými, zejména tím, že prostřednictvím těchto věcí klaněli se některému pohanskému bohu, a tak věci, které předobrazovaly Božství, zvrátili ve věci pekelné, a kromě toho připojili k tomu ještě mnoho jiného, — proto za tím účelem, aby předobrazující bohoslužba, kteráž byla vlastní Staré Církvi, byla obnovena, byly tytéž věci opět zavedeny [k bohoslužbě Jehovově]. Z toho vysvítá, že nová církev, kteráž byla založena u potomstva Jakubova, co do zevnější formy jeví se býti podobná Staré Církvi. (A. C. 4449.)

Předobrazení, u potomků Jakubových zavedená, nebyla přesně táž, jaká byla ve Staré Církvi. Po většině

podobala se oněm, která existovala v církvi, založené Heberem, a nazvané hebrejskou církví. Byly v ní však mnohé novosti bohoslužby, — jako zápalné oběti a krvavé oběti, kromě jiných, — které nebyly známy ve Staré Církvi. Vniternost církve nebyla sloučena tou měrou s těmito předobrazeními, jakž tomu bylo u předobrazení Staré Církve. (A. C. 4874.)

Třetí čili Izraelská Církev.

Třetí církev byla Izraelská. Jejím počátkem bylo zvěstování desatera přikázání na hoře Sinai a pokračování dále se skrze Slovo, psané Mojžišem a proroky; církev ta dovršila se čili končila znesvěcením Slova, a plnost tohoto znesvěcení Slova nastala za doby, kdy Pán přišel na svět, a proto oni Jej, kterýž Sám byl Slovem, ukřižovali. (V. Ch. R. 760.)

Izraelská Církev uctívala Jehovu, kterýž Sám Sebou jest neviditelným Bohem (2. Mojž. 33, 18—23), ale uctívala Jej v lidské podobě, kterouž Jehova Bůh brával na Se prostřednictvím nějakého anděla, a v níž zjevil se Mojžišovi, Abrahamovi, Sáře, Hagar, Gideonovi, Josuovi a někdy i prorokům. Tato lidská podoba byla předobrazem Pána, který měl přijíti, a ježto táž byla předobrazující, byly i všechny věci jejich církve v celku i jednotlivostech předobrazujícími. Jest známo, že oběti a ostatní věci jejich bohoslužby předobrazovaly Pána, kterýž měl přijíti, a že byly zrušeny, jakmile Pán přišel. (V. Ch. R. 786.)

Nebyla to pravá církev, nýbrž jen předobrazující církev, čili bylo to předobrazení církve.

Církev, která pouze předobrazuje, jest církvi podobna, ale není církví skutečnou. (A. C. 3480.)

Církev, zřízená u Židů, nebyla vzhledem k sobě samé církví, nýbrž byla pouze předobrazem církve. Ne-

boť aby mohla nějaká církev existovati, musí ve člověku církve býti víra v Pána, a láska k Němu, jakož i láska k bližnímu. Tyto věci tvoří církev. Ale věci ty nebyly u národa, nazvaného Jakub. Neboť tento lid neuznával Pána, a proto nebyl ochoten slyšeti o víře v Něho, — tím méně o lásce k Němu, ba ani o lásce k bližnímu. Neboť lidé ti byli v sebelásce a lásce ke světu, kteréžto lásky jsou pravými opaky lásky k Pánu a lásky k bližnímu. Takovýto charakter byl vštípen tomuto lidu již od jeho prvých praotců. Toť jest příčina, že u tohoto lidu nemohla býti zřízena nijaká pravá církev, nýbrž to, co k církvi přísluší, mohlo býti pouze předobrazeno. Církev jest předobrazena, jestliže člověk vkládá bohoslužbu do zevnějších věcí, ale do takových, které jsou souvztažné s věcmi nebeskými; pak zevnější věci předobrazují to, co je vniterné, a vniternost jest otevřena směrem k nebi, s nímž nastává pak spojení. Aby tedy národ Izraelský byl schopen [církev] předobrazovati, byla vnitra jejich, ježto byla bez víry a bez lásky, a zároveň plna sebelásky a lásky ke světu, zastřena; takto mohl zevnějšek bez vniternosti vstoupiti ve spojení s duchy a skrze ně s anděly. Kdyby však vniternost byla zůstala nezastřena, byla by zůstala otevřena, a tu to, co předobrazovalo, bylo by zmařeno, neboť byly by se provalily hnusné věci a byly by všechno poskvrnily. Tento národ mohl spíše než jiní býti takto zastřen, jelikož měl v úctě zevnějšnost bohoslužby nad jiné národy a měl za to, že svatost, ba Božství jest v této zevnějšnosti. (A. C. 8788.)

Rozdíl mezi předobrazující církví a předobrazem církve.

Církev jest předobrazující, jestliže vniterná bohoslužba jest v zevnější bohoslužbě; ale předobrazem církve jest, jestliže neexistuje nijaká vniterná bohoslužba, nýbrž pouze jen zevnější. V obou případech jest zevnější rituál skoro týž, totiž táž ustanovení, tytéž zákony a tytéž předpisy; ale v předobrazující církvi zevnější věci souvztaží s vnitřními, takže tvoří jedinstvo, kdežto u pouhého předobrazu církve není nijaké souvztažnosti, ježto zevnější věci buď jsou bez vniterných, anebo s nimi nespádají v jedno. V předobrazující církvi jest hlavní věcí nebeská a duchovní láska, ale v předobrazu církve jest hlavní věcí tělesná a světská láska. Nebeská a duchovní láska jest vniterností samotnou; a kde není nebeské a duchovní lásky, nýbrž jest pouze láska tělesná a světská, tu zevnějšek jest bez vniternosti. Stará Církev, kteráž byla po potopě, byla předobrazující církví; ale ta, kteráž byla zřízena u potomstva Jakubova, byla pouhým předobrazem církve. Aby tento rozdíl byl patrnější, budiž to objasněno příklady. V předobrazující církvi konala se bohoslužba na horách, protože hory značí nebeskou lásku, a v nejvyšším smyslu Pána; a když tedy tehdejší lidé konali svou bohoslužbu na horách, byli v její svatosti, poněvadž byli současně v nebeské lásce. V předobrazující církvi byla též bohoslužba konána v hájích, poněvadž háje značí duchovní lásku a v nejvyšším smyslu Pána vzhledem k této lásce. A když konali svou bohoslužbu v háji, byli v její svatosti, poněvadž byli zároveň v duchovní lásce. V předobrazující církvi obraceli svůj obličej, když se modlili, ke slunce východu, poněvadž východ slunce značil též nebeskou lásku; i když k měsíci popatřili, tu též bývali naplněni posvátnou úctou,

ježto měsíc značil duchovní lásku; rovněž i když popatřili k hvězdnaté obloze, ježto táž značila nebe andělů čili království Páně. V předobrazující církvi měli stany čili svatostánky, a v nich mívali bohoslužbu, a to posvátnou, ježto stany čili svatostánky značily svatost lásky a bohoslužby. Podobně tomu bylo i s nesčetnými jinými věcmi. V předobrazu církve s počátku byla bohoslužba rovněž na horách, jakož i v hájích; oni rovněž pohlíželi směrem k východu slunce, a též k měsíci a ke hvězdám; a kromě toho konali bohoslužbu ve stanech čili svatostánkách. Ježto však byli v zevní bohoslužbě bez vniterné, čili v tělesné a světské lásce, a nikoliv v lásce nebeské a duchovní, tu klaněli se horám a hájům samotným, rovněž i slunci, měsíci a hvězdám, jakož i svým stanům čili svatostánkům, a tudíž učinili modlářstvím ony rituály, kteréž ve Staré Církvi byly posvátné. Proto také byli odkázáni na jedinou všem společnou horu, totiž na horu, kde byl Jeruzalém a později Sion, a na východ slunce, jak byl odtud a z chrámu pozorován; dále na všem společný stan, kterýž byl nazván stánkem shromáždění, a posléze na archu úmluvy v chrámě. To stalo se za tím účelem, aby předobrazení církve mohlo existovati, když byli v zevnější svatosti, jinak byli by znesvěcovali to, co je svaté. Z toho lze nyní seznati, jaký jest rozdíl mezi předobrazující církví a předobrazem církve. Rozdíl ten jest povšechně takový, že ti, kdož příslušeli předobrazující církvi, měli obecenství se trojími nebesy pokud se týče vnitra, jemuž zevnějšek sloužil za základnu; ale ti, kdož byli v pouhém předobrazu církve, neměli nijakého obecenství s nebesy pokud se týče vniternosti, ale zevnějšnost, v níž byli udržováni, mohla rovněž sloužiti za základnu; a to podivuhodně, díky Božské Prozřetelnosti, za tím ú-

čelem, aby aspoň jakési spojení mezi nebem a člověkem mohlo existovati, a to skrze jakousi podobnost církve. Neboť beze spojení nebe se člověkem skrze něco, co je z církve, lidské pokolení by zaniklo. (A. C. 4288.)

Proč jest domněnka, že Židé byli pro své přednosti vyvoleni ze všech ostatních národů.

Ti, kdož nevědí nic o vnitřním smyslu Slova — nemohou domnívati se jinak, nežli že Izraelský a Židovský národ byl vyvolen ze všech ostatních národů, a tudíž, že vynikali nad ostatní, — jakž oni sami tomu též věřili. A co jest podivuhodno, věřil tomu nejen tento národ sám, nýbrž i křesťané tomu věří, ačkoliv vědí, že tento národ hoví nečistým pudům, špinavé lakotnosti, nenávisti a pýše; a kromě toho, že vniterné věci, vztahující se k účinné lásce a víře, a k Pánu, nemají u nich ceny a dokonce mají k nim odpor. Příčina toho, proč i křesťané věří, že tento národ přede všemi jinými národy byl vyvolen, jest ta, že věří, že vyvolení a spasení člověka děje se na základě milosrdenství, nechť by člověk jakkoliv byl žil, a že lidé neřestní právě tak do nebe mohou býti přijati, jako lidé zbožní a spravedliví; při tom však nepomyslí sobě, že vyvolení jest všeobecné, t. j. že vztahuje se na všechny, kdož žijí v dobro, a že každý člověk jest předmětem milosrdenství Páně, jestliže jen odstupuje ode zla a chce žíti v dobro, a tak nechává se vésti a znovuzrokovati Pánem, což děje se po celý jeho život. Toť jest též příčinou, že velmi mnoho lidí mezi křesťany rovněž věří, že onen národ bude opět vyvolen a pak zpět do země Kanaan uveden, a to podle doslovného smyslu [bible]. (A. C. 7051.)

Že synové Izraelští lidem Jehovy jsou nazýváni, neděje se proto, že byli nad jiné národy lepšími, nýbrž že před-

obrazovali lid Jehovův, t. j. příslušníky království Páně. Že nebyli lepšími nežli ostatní národové, může každý seznati z jejich života na poušti, na níž naprosto nevěřili v Jehovu, nýbrž ve svém srdci věřili v bohy Egyptanů, jakž jest to zjevno z toho, že si zhotovili zlaté tele, o němž pravili, že to jsou jejich bohové, kteříž je vyvedli z Egypta (2. Mojž. 32, 8). Lze to též seznati z jejich pozdějšího života v zemi Kanaan, o čemž se pojednává v historických částech Slova; dále z toho, co bylo pověděno o nich v prorocích, a posléze, co Pán Sám o nich byl řekl. Toť jest příčina, proč jen málo z nich jest v nebi; neboť ve druhém životě očekává je osud podle jejich života. Proto nikdo nevěř, že přede všemi ostatními jsou pro nebe vyvoleni; ti, kdož mají za to, že oni byli přede všemi ostatními pro nebe vyvoleni, nevěří, že by každého jeho vlastní život [po smrti] očekával; rovněž tak nevěří, že člověk průběhem celého svého života na světě musí býti pro nebe připravován, a že děje se tak skrze milosrdenství Páně, a že nikdo nebude do nebe připuštěn z pouhého milosrdenství, nechť si jakkoliv byl živ na světě. K takovému názoru o nebi a o milosrdenství Páně vede toliko nauka o samojediné víře a o spáse skrze tuto víru bez dobrých skutků. Neboť ti, kdož jsou v této nauce, nestarají se pranic o život; proto také věří, že zlo může býti smyto tak, jako špína vodou může býti smyta, a že člověk v jediném okamžiku může býti přemístěn v život dobra a tudíž býti připuštěn do nebe, při čemž však nevědí, že zlí, kdyby jim byl odňat život zla, neměli by nijakého života, jakož i že ti, kdož jsou v životě zla, kdyby do nebe byli připuštěni, počítali by v sobě peklo, a to peklo tím horší, čím hlouběji by byli do nebe vpuštěni. Z toho může býti nyní zjevno,

že Izraelité a Židé naprosto nebyli vyvoleni, nýbrž že byli pouze přijati, aby předobrazovali to, co k nebi přísluší; a že toto musilo se státi v zemi Kanaan, ježto církev Páně byla zde od doby nejstarší, a veškerá místa zde stala se tudíž předobrazeními nebeských a božských věcí. Tak mohlo býti i napsáno Slovo, v němž jména měla předobrazovati to, co vztahuje se na Pána a Jeho království. (A. C. 7439.)

U Zachariáše se praví: „A tak přijdou lidé mnozí a národové nesčíslní, aby hledali Jehovu zástupů v Jeruzalémě a kořili se tváři Jehovy. — Takto praví Jehova zástupů: V těch dnech chopí se deset mužů ze všech jazyků těch národů, chopí se, pravím, podolka jednoho Žida, řkouce: Půjdemo s vámi, nebo slyšíme, že jest Bůh s vámi.“ (Zach. 8, 22. 23.) Ten, kdo neví, že Židy jsou naznačeni ti, kdož jsou v lásce k Pánu a tudíž v pravdách nauky, mohl by snadno býti přiveden k víře, že tyto věci jsou řečeny o Židech a o jejich uvedení do země Kanaan; a že všichni ostatní, kdož žádají sobě býti spasenu, musí chopiti se podolku roucha jejich s prosbou, aby směli jíti s nimi. Kdo však ví, že toto není řečeno o uvedení do země Kanaan a do tamního Jeruzaléma, a že Židy nejsou míněni příslušníci onoho národa, nýbrž že Jeruzalémem míněna jest Pánem zřizovaná nová církev, a Židem každý ten, kdož jest v dobru lásky ku Pánu, a podolkem Žida že míněna jest pravda z tohoto dobra, — ten může seznati, co všechny tyto věci v oné kapitole a každé jednotlivé slovo zvláště znamenají, neboť jest tam pojednáváno o pozvání a přístupu pohanů k církvi, a Židem míněni jsou ti, kdož Pána uznávají a Jeho milují, a chopením se podolka jeho míněna jest touha, seznati pravdu o Něm, deset mužů ze všech jazyků národů, míněni jsou všichni, nechť

jsou kteréhokoliv náboženství. „Deset mužů“ — značí všechny, a „jazyky národů“ značí náboženství. Z toho může býti zjevno, jak bludné jest mínění těch, kdož věří, že Židé na sklonku časů budou obrázení k Pánu a uvedeni do země Kanaan, a mínění to mají ti, kdož věří, že zemí, Jeruzalémem, Izraelem a Judou ve Slově rozumí se země Kanaan, město Jeruzalém, Izraelský národ a Židovský národ. Jest však omluviti ty, kdož takto věřili, neboť nevěděli nic o duchovním smyslu Slova, a tudíž také nic o tom, že zemí naznačena jest církev, Jeruzalémem církev pokud se týče nauky, Izraelem příslušníci duchovní církve, a Judou příslušníci nebeské církve; dále že tam, kde u proroků mluveno jest o uvedení do země Kanaan, míněno jest uvedení věřících do nebe a do církve. (A. E. 433.)

Země Kanaan vzhledem k církvím, které v ní byly.

Nejstarší Církev, kteráž byla nebeskou, a trvala před potopou, byla v zemi Kanaan; Stará Církev, která byla po potopě, byla rovněž tam, jakož i v několika jiných říších. To jest též příčinou, že všichni národové zde, jakož i všechny krajiny, všechny řeky zde měly předobrazující význam. Neboť Nejstarší^{*)}, kteříž byli nebeskými lidmi, vnímali skrze všechny předměty, které viděli, to, co vztahuje se ke království Páně; tudíž také skrze všechny krajiny, a skrze řeky, zde se vyskytující. Ony předobrazující významy [oněch věcí] potrvaly i do doby, která následovala po Staré Církvi, rovněž i předobrazující významy jednotlivých míst tamtéž. Slovo [Boží] ve Staré Církvi mělo také z téže příčiny předobrazující jména různých míst, rovněž tak Slovo [Boží], které následovalo po jejich období, a které zváno jest Mojžíšem a proro-

^{*)} T. j. příslušníci Nejstarší Církve.

ky. Ježto tomu bylo takto, bylo proto Abrahamovi rozkázáno, aby tam šel, a bylo mu dáno zaslíbení, že jeho potomstvu dostane se oné země, a to nikoliv proto, že by snad byli lepšími, nežli byli ostatní pohané, — neboť náleželi k nejhorším, — nýbrž proto, aby skrze ně zřízena byla předobrazující církev, v níž naprosto nebyl brán zřetel na osoby nebo místa, nýbrž na ony věci, které jimi byly předobrazovány, a proto též i jména, [pocházející z doby] Nejstarší Církve a Staré Církve byla ponechána. (A. C. 3686.)

V zemi Kanaan byla církev od dob nejdávnějších; toť bylo příčinou, že všechna místa, tam se vyskytující, jakož i ta, kteráž byla všemi směry vůkol, jakož i hory a řeky, které ve Slově [Božím] jsou jmenovány, staly se předobrazeními a značeními těch věcí, kteréž tvoří vnitřnost církve, a kteréž jsou tím, co nazýváno jest duchovními věcmi církve. (N. N. 5.)

Čtvrtá církev, čili Prvá křesťanská Církev.

Ke konci církve, kdy není nijaké víry, poněvadž není účinné lásky, jest zjevována vnitřnost Slova, kteráž má sloužiti nové církvi za nauku pro život. To stalo se Pánem samotným, když nastával konec Židovské Církve; neboť tehdy přišel Pán Sám na svět a otevřel vnitřnost Slova, zejména vzhledem k Němu Samému, k lásce k Němu, k lásce k bližnímu, a k víře v Něho, což dříve bylo skryto ve vnitřnosti Slova, totiž v jeho předobrazeních, a tudíž v jednotlivostech církve a bohoslužby. Tudíž pravdy, kteréž Pán odkryl, byly vnitřnějšími, a byly samy sebou pravdami duchovními, kteréž později sloužily nové církvi za nauku a pro život, jakž právě bylo řečeno; nicméně však nebyly přijaty ihned, nýbrž teprve po uplynutí dosti značné doby, jakž jest z dějin církevních známo. Příčina byla ta, že nemohly býti přijaty dříve, dokud v duchovním světě nebylo vše uvedeno do pořádku, neboť duchovní svět jest s přírodním světem u člověka spojen, a tudíž dokud onen svět nemohl býti uveden do pořádku, tu lidé v přírodním světě nemohli dobru lásky a pravdě nauky rozuměti a je pochopiti. Toť bylo příčinou, proč to tak dlouho trvalo, než křesťanská církev všeobecně byla v evropském světě zavedena; neboť veškeré účinky, vznikající ve světě přírodním, odvozují se z příčin ve světě duchovním, hlavně pak takové účinky, které týkají se věcí církve. (A. E. 670.)

Původní stav a pozdější úpadek této křesťanské církve.

Křesťanské církvi bylo od času Páně procházeti různými obdobími svého věku, od dětství až k nejpozdějšímu stáří. Její dětství bylo za oné doby, kdy žili apoštolé a po celém světě kázali pokání a víru v Pána Boha Spasitele. Že tyto dvě věci kázali, vysvítá z tohoto místa ve skutcích apoštolských: „Pavel napomínal Židy a Řeky ku pokání k Bohu, a k víře v Pána našeho Ježíše Krista“, kap. 20, 21. Pozoruhodno jest, že Pán před několika měsíci*) svolal svých dvanácte učedníků, nyní andělů, a je vyslal do celého duchovního světa s rozkazem, aby evangelium tamtéž znovu hlásali, ježto církev, která Pánem skrze ně byla založena, nyní již tak velice dospěla k svému skončení, že sotva z ní zbývají jaké pozůstatky, a k tomuto došlo proto, ježto Božská Trojjedinost byla rozdělena ve tři osoby, z nichž každá jest Bůh a Pán, z čehož jakási šílenost rozprostřela se po celé theologii a tak i po celé církvi, kteráž podle jména Páně nazvána byla křesťanskou. Šílenost, pravím, ježto lidské mysli byly tím uvedeny do takové pomatenosti, že nevědí, zda Bůh jest jen jeden, anebo zda jsou tři. On jest jediný v řeči, ústy pronášené, jsou však tři v myšlení mysli, pročť mysl jest ve stálém rozporu se svými ústy, čili myšlenka se svým vyjadřováním; z tohoto rozporu vyplývá pak jako důsledek úsudek, že není nijakého Boha; dnes vládnoucí naturalismus nemá jiného původu. Uvaž, libo-li, když ústa vyslovují Jednoho a mysl myslí na Tři, zdaž vnitřně, když se setkají, jedno druhé navzájem nevyvrací? Proto člověk sotva na Boha myslí, — ačli vůbec myslí — jinak, nežli podle prázdného slova,

*) Autorem míněn tu r. 1770. Viz dílo „Pravé křesťanské náboženství“ č. 791.

Pozn. překl.

bez jakéhokoliv pochopení smyslu, v tom obsaženého. (V. Ch. R. 4.)

V původní [křesťanské] církvi po příchodu Páně žili všichni členové církve pospolu jako bratři, a též bratry se nazývali, a milovali se navzájem. Ale po uplynutí jisté doby křesťanské lásky ubývalo a ona zmizela; a s jejím zmizením nastoupilo zlo na její místo, a se zlem vplížila se i nepravda, a z ní pak vzniklo schisma a bludy, které byly by nevznikly, kdyby byla účinná láska vládla a žila. Tak schisma nebylo by bývalo nazýváno schismatem, ani blud bludem, nýbrž doktrinálními [názory] podle mínění toho, kdo je choval, což bylo by bývalo ponecháno svědomí každého jednotlivce, jestliže by jen nepopíral základní nauky, t. j. Pána, věčný život, Slovo [Boží], a jestliže by nebyl proti božskému řádu, to jest proti předpisům Desatera Prikázání. (A. C. 1834.)

Dnešní stav křesťanské církve.

Bylo mi řečeno, že dobro, které bylo ve vůli lidí, žijících před potopou, a tudíž u lidí Nejstarší Církve, bylo úplně vyhlazeno; že dnes u lidí křesťanské církve rozumové dobro začíná zanikati a to tak, že z něho nemnoho zbylo, a to z té příčiny, že lidé nevěří nic, nežli co svými smysly chápají, a že za dnešní doby rozumují o božských tajemstvích nejen na základě těchto smyslů, nýbrž i za pomoci jakési filosofie, která příslušníkům Staré Církve naprosto byla neznáma, — čímž rozumové světlo úplně bývá zatemňováno, kteréžto zatemnění nabývá takového rozsahu, že stěží bylo by lze je odstraniti. (A. C. 2124.)

„Ale tyto všechny věci jsou počátkové bolestí. A tehdy vydají vás v soužení a budou vás zabíjeti, a budete v nenávisti u všech národů pro jméno mé. A tehdy se

zhorší mnozí a vespolek se budou zrazovati a jedni druhých nenáviděti. A mnozí falešní proroci povstanou a svedou mnohé. A že rozmnožena bude nepravost, ustydně láska mnohých. Ale kdož by setrval až do konce, ten spasen bude. A bude kázáno toto evangelium království po všem světě na svědectví všechněm národům, a tehdaž přijde konec." (Mat. 24, 8—14.)

Těmito slovy jest popsáno zvrácení církve, jeví se v tom, že lidé neváží si dobra a pravdy, ba i pohrdají jimi, a že víra v Pána odumírá, a to tou měrou, jak zaniká účinná láska.

Že stav církve jest takovýto, není zjevno těm, kdož jsou v církvi, že totiž neváží si toho, co jest věcí dobra a pravdy a pohrdají tím, a chovají nepřátelství k těmto věcem a zejména k Pánu Samotnému. Neboť navštěvují chrámy, poslouchají kázání, a když prodlévají ve chrámě, jsou ve stavu jakési posvátnosti; chodí ke Svaté Večeři a někdy pospolu slušným způsobem o těchto věcech rozmlouvají. Činí tak zlí stejně, jako dobří; žijí také pospolu v občanské účinné lásce čili v přátelství. A toto vše jest příčinou, že očím lidí nejeví se nijaká nevážnost, tím méně odpor a ještě méně nepřátelství k dobru a ku pravdě víry, a tudíž také nic, co bylo by proti Pánu. Jsou to však jen zevnější formy, jimiž druh druhu klame, kdežto vnitřní formy člověka církve jsou těmto zevnějším formám naprosto nepodobny, ba jsou i jejich opaky. Jsou to vnitřní formy, kteréž jsou zde popisovány, a které mají takovýto ráz. Pravá jejich jakost jeví se v životě v nebesích, neboť andělé nevíšmají si ničeho, než vnitřnosti, t. j. účelů, čili úmyslů a snah, jakož i myšlenek, z toho pocházejících. Kterak nepodobny jsou tyto formy formám zevnějším, lze viděti na těch, kdož z křesťanského světa přicházejí do příštího života, neboť

v příštím životě jest to pouze vnitřnost, podle níž se tam myslí a mluví, neboť zevnitřnost zanechává se s tělem zpět. Tam stává se zjevno, že ačkoliv mnozí zdáli se býti na světě mírumilovnými, přece jen navzájem se nenáviděli, a nenáviděli též vše, co přísluší víře, a hlavně nenáviděli Pána; neboť jestliže ve druhém životě Pán jest toliko pojmenován před nimi, tu vyvěrá z nich a šíří se kolem nich zcela zřejmě sféra nejen pohrdání, nýbrž i odporu a nepřátelství proti Němu, a to i u těch, kdož podle zdání pobožně o Něm mluvivali a také kázávali. Právě tak jest tomu, stane-li se zmínka o účinné lásce a víře. Takovými jsou ve vnitřní formě, která tam přichází najevo, takže kdyby zevnější překážky byly odstraněny, když tací žili na světě, t. j. kdyby se byli nebáli o svůj život, a trestů zákona, zejména pak kdyby se byli nestrachovali o svou pověst vzhledem k počtám, po nichž toužili a jichž si přáli nabýti, jakož i vzhledem k majetku, po němž dychtili a žádostivě se snažili, tu každý z nich byl by se vrhal proti druhému z vnitřní nenávisti, a to podle svých úmyslů a myšlenek, a bez jakéhokoliv svědomí byl by uchvacoval statky jiných lidí, a bez svědomí byl by též ukrutně vraždil, zejména bezbranné. Takovými jsou křesťané těchto dnů co do svých vnitř, kromě málo těch, kdož zůstávají neznámými. Z toho jest zřejmo, jaké jakosti jest církev. (A. C. 3486—3489.)

„Bude tehdaž soužení veliké, jakéhož nebylo od počátku světa až do té chvíle, aniž kdy potom bude. A kdyby nebyli zkráceni dnové ti, nebyl by spasen žádný člověk." (Mat. 24, 21, 22.) Toto jest pověděno o poslední době církve, kdy nastává soud. Že za dnešní doby jest takovýto stav církve, lze již z toho seznati, že většina křesťanského světa skládá se z takových, kdož

Božskou moc Páně přenesli na sebe, a chtějí jako bohové býti uctíváni, a kdož vzývají zemřelé lidi, a sotva kdo zde vzývá Pána; a že zbytek církve činí z Boha tři a z Pána dva, a podmínkou spásy nečiní polepšení života, nýbrž jistá slova, pobožně s povzdechem vyslovená, — tedy nikoliv pokání, nýbrž důvěru, že dojdou ospravedlnění a posvěcení, jestliže jen sepnou ruce a popatří vzhůru, a vysloví nějakou obvyklou formuli modlitby. (A. R. 263.)

Konec Prvé křesťanské Církve.

Většina lidí věří, že až nadejde poslední soud, budou veškeré věci přírodního světa zničeny, že země bude ohněm spálena, slunce a měsíc budou rozprášeny a hvězdy zmizí; a že pak vznikne nové nebe a nová země. Tento názor čerpají z prorockých zjevení, kdež se děje zmínka o takovýchto věcech.

Ale poslední soud není nic jiného, nežli konec církve u některého národa a počátek u národa jiného. Tento konec a tento počátek nastává tehdy, když Pán přestává býti uznáván, čili — což jest totéž, — když není již nijaké víry. Není uznávání čili není víry, není-li účinné lásky, neboť víra nemůže existovati kromě u těch, kdož jsou v účinné lásce. Že pak jest konec církve a nastává její přesun k jiným lidem, vysvítá jasně z toho všeho, co Pán Sám učil a předpověděl u evangelistů o naplnění se času, zejména u Matouše v kap. 24, u Marka v kap. 13, a u Lukáše v kap. 21. Ježto však ona místa nemohou nikým býti pochopena bez klíče, jímž jest vnitřní smysl, jest dovoleno postupně odhaliti ony věci, které jsou v tom obsaženy, počínaje těmito slovy u Matouše: „Přistoupili k němu učedníci, řkouce: Pověz nám, kdy to bude, a které znamení příchodu tvého a skonání věku? I odpovědv Ježíš, řekl jim: Vizte, aby vás někdo ne-

svedl. Nebo mnozí přijdou pod jménem mým, řkouce: Jáť jsem Kristus, a svedouť mnohé. Budete slýchati zajisté boje a pověsti bojů. Hleďtež, ať se nepolekáte; nebo musí to všecko býti, ale ještě není konec. Neboť povstane národ proti národu, a království proti království, a budou hladové a morové a zemětřesení. Ale tyto všechny věci jsou počátkové bolestí.” (24, 3—8.) Ti, kdož setrvávají v doslovném smyslu, nemohou věděti, zda toto a následující v této kapitole pověděno jest o zkáze Jeruzaléma a rozptýlení židovského národa, či o konci dnů, zvaném poslední soud. Ale ti, kdož jsou ve vnitřním smyslu, vidí jasně, že jest zde pojednáváno o konci církve, a tento konec jest tím, co zde i jinde nazváno jest příchodem Páně a naplněním se věku. — A ježto tento konec jest tu míněn, může býti zřejmo, že veškeré ony výše uvedené jednotlivosti značí věci, týkající se církve. Co to však značí, jest patrné z jednotlivých podobností ve vnitřním smyslu, jako: „Mnozí přijdou pod jménem mým, řkouce: Jáť jsem Kristus a svedou mnohé.” Zde „jméno” neznačí jméno a „Kristus” nikoliv Krista, nýbrž „jméno” značí to, čím Pán jest uctíván, a „Kristus” značí Pravdu samu, a tudíž, že přijdou tací, kdož praví: to patří k víře, anebo to jest pravda, ačkoliv to ani k víře nenáleží, ani není pravdou, nýbrž nepravdou. Že „budou slýchati boje a pověsti o bojích” značí, že vzniknou rozepře a hádky o pravdách, což jsou boje v duchovním smyslu. „Povstane národ proti národu a království proti království” značí, že zlo bude bojovati se zlem a nepravda s nepravdou; a že „budou hladové a morové a zemětřesení po místech” značí, že nebude pak nijakých poznatků dobra a pravdy, a že tím bude změněn stav církve, což jest [duchovně] zemětřesením. (A. C. 3353.)

„A hned po soužení těch dnů“ značí stav církve vzhledem k pravdě, jež jest věcí víry... Vypleňování pravdy tu a tam ve Slově nazýváno jest soužením. Z toho vysvítá, že oněmi slovy jest naznačeno, že až nebude víry, nebude ani účinné lásky; neboť víra přivádí k účinné lásce, ježto učí, co jest účinná láska, a účinná láska nabývá své jakosti z pravd, kteréž jsou věci víry; pravdy víry naopak nabývají své podstaty a svého života z účinné lásky... „Slunce se zatmí, a měsíc nedá světla svělu“ značí lásku k Pánu, kteráž jest sluncem, a účinnou lásku k bližnímu, kteráž jest měsícem; zatmětí se a nedati světla, značí, že nebude jich viděti a tudíž že zmizí. Příčina tohoto značení slunce a měsíce jest ta, že ve příštím životě Pán jeví se jakožto slunce těm v nebi, kdož jsou v lásce k Němu, a jsou nazýváni nebeskými, a jakožto měsíc těm, kdož jsou v účinné lásce k bližnímu, a jsou nazýváni duchovními. Slunce a měsíc v nebi, čili Pán, nejsou nikdy zatemněny, aniž ztrácejí světla svého, nýbrž svítí ustavičně, a tudíž láska k Němu nebude zatemněna u nebeských a účinná láska k bližnímu u duchovních v nebesích jakož i na tělesech světových u těch, u nichž jsou andělé, t. j. u těch, kdož jsou v lásce [k Pánu] a v účinné lásce. Ale ti, kdož nejsou v lásce [k Pánu] a v účinné lásce [k bližnímu], nýbrž jen v lásce k sobě a ke světu, a z toho v nenávisti a pomstychtivosti, — tací přivádějí ono zatmění sami na sebe. Jest tomu právě tak, jako se sluncem na světě; slunce svítí ustavičně, když však před ně postaví se mračna, není je viděti. „A hvězdy budou padati s nebe“ značí, že poznatky dobra a pravdy zaniknou. Nic jiného není ve Slově hvězdami naznačeno, kdekoliv jest zmínka o nich. „A moci nebeské budou se pohybovati,“ značí základy církve, o nichž se praví, že budou

se pohybovati a zachvívati, až ony věci [dříve zmíněné] zaniknou. Neboť církev na zemi jest základem nebe, ježto vliv dobra a pravdy skrze nebe od Pána závěrečně končí v dobrech a pravdách člověka církve. Jestliže tudíž člověk církve jest v tak zvráceném stavu, že již nepřijímá vlivu dobra a pravdy, tu se praví, že moci nebeské se pohybují. Proto Pán pečuje stále o to, aby něco z církve pozůstalo, a aby, když stará církev pomíjí, nová církev byla zřízena. (A. C. 4060.)

Druhý příchod Páně.

„Tehdáž se ukáže znamení Syna člověka na nebi“ (Mat. 24, 30) značí zjevení se pak Božské Pravdy. Znamení značí zjevení; Syn Člověka jest Pán vzhledem k Božské Pravdě; toto zjevení čili toto znamení jest to, po němž se učedníci dotazovali, když řekli Pánu: „Pověz nám, kdy to bude, a které znamení příchodu tvého a skonání věku?“ (v. 3. téže kapitoly). Neboť oni věděli ze Slova, že až věk se skoná, přijde Pán; rovněž věděli od Pána, že ještě jedenkrát přijde, a rozuměli tím, že Pán znova přijde na svět, nevědouce, že Pán doposud přišel pokaždé, když nějaká církev byla zpusťována. Ne-přišel sice v osobě, jako tehdy, když zrozením vzal na Sebe Člověčenství a je božským učinil, nýbrž přišel jednak zřejmým zjevením se v tom způsobu, jak se zjevil Abrahamovi v Mamre, Mojžíšovi v keři, lidu izraelskému na hoře Sinai a Jozuovi, když vtrhl do země Kanaan, — jednak zjevením se méně zřejmým, jako na př. inspirací, skrze niž Slovo bylo napsáno, a později skrze Slovo. Neboť ve Slově jest Pán přítomen, vše totiž ve Slově jest od Něho a o Ném, jakž může vysvitnouti z toho, co již dříve častokrát bylo ukázáno. Toť jest ono zjevení, které jest zde naznačeno jakožto znamení Syna Člověka, a o němž jest v tomto verši pojednáváno. „A tehdy budou kvílení všecka pokolení země“ značí, že všichni, kdož jsou v dobru lásky a v pravdě víry, bu-

dou v zármutku. Že „kvílením“ se toto označuje, lze viděti u Zachariáše v kap. 12, v. 10—14; a „pokolení“ značí všechny věci dobra a pravdy čili lásky a víry, a tudíž značí i ty, kdož jsou v lásce a víře. Jsou pojmenováni „pokoleními země“ proto, ježto jsou jimi označeni ti, kdož jsou v církvi; „země“ značí církev. „A uzříti Syna Člověka, přicházejícího na oblacích nebeských s mocí a slávou velikou“ značí, že pak Slovo bude odhaleno pokud se týče svého vnitřního smyslu, v němž jest Pán. Synem Člověka jest Božská Pravda, kteráž jest ve Slově. Oblaka jsou doslovný smysl; moc přisuzuje se dobru a sláva pravdě, kteráž jest v něm. Tot jest onen příchod Páně, který jest zde míněn, a nikoliv, že Pán, jak litera praví, objeví se na oblacích. Další pojednává o zřízení nové církve, kteréž nastává, když stará jest zpusťována a zavržena. „A pošle anděly Svě s hlasem velikým trouby“ značí vyvolení; nikoliv, že toto jest uskutečněno viditelnými anděly, tím méně troubami a hlasem velikým, nýbrž jistým vlivem posvátného dobra a posvátné pravdy od Pána skrze anděly. Proto andělé ve Slově značí cosi příslušejícího Pánu; zde značí ty věci, které jsou z Pána a týkají se Pána; troubami a hlasem velikým naznačena jest evangelisace, jakož i jinde ve Slově. „I shromáždí vyvolené jeho ode čtyř větrů a od končin nebes až do končin jejich“ — značí zřízení Nové Církve. „Vyvolení“ jsou ti, kdož jsou v dobru lásky a víry; „čtyři větry“, z nichž mají býti shromážděni, značí všechny stavy dobra a pravdy, „od končin nebes až do končin jejich“ značí vnitřní a zevnější věci církve. Toť jest to, co oněmi slovy Páně jest naznačeno. (A. C. 4060.)

Druhý příchod Páně není příchodem co do osoby, nýbrž ve Slově, kteréž jest od Něho, a jest On sám.

Jest na mnoha místech psáno, že Pán přijde v oblacích nebeských; poněvadž však nikdo neví, co jest míněno oblaky nebeskými, lidé věřili, že Pán přijde v nich osobně. Doposud bylo skryto, že oblaka nebeská značí Slovo ve smyslu literním, a že sláva a moc, v nichž pak též [Pán] se objeví, značí duchovní smysl Slova. Doposud nikdo ani netušil, že jest nějaký duchovní smysl Slova, takový, jaký týž skutečně sám sebou jest. Ježto však byl mi nyní Pánem otevřen duchovní smysl Slova, a zároveň bylo mi dáno býti s anděly a duchy pospolu jako jeden z nich, bylo mi odhaleno, že oblaky nebeskými třeba rozuměti Slovo v přírodním smyslu a mocí sílu Páně skrze Slovo. Že oblaka nebeská toto značí, lze seznati z těchto míst ve Slově: „Není žádného jako Bůh Ješurun, kterýž ujíždí na nebesích a ve Svě velebnosti na oblacích” (5. Mojž. 33, 26). „Prozpěvujte Bohu, velejte jméno Jeho, vyvyšujte Toho, kterýž jede na oblacích” (Ž. 68, 5). „A, Hospodin bere se na oblaku lehkém” (Iz. 19, 1).

Že Pán jest Slovo, vysvítá zřetelně z těchto slov u Jana: „Na počátku bylo Slovo, a Slovo bylo u Boha, a Bůh byl Slovo, a Slovo tělem učiněno jest” (kap. 1, 1. 14). Že Slovem jest zde Božská Pravda, zakládá se na tom, že Božská Pravda u křesťanů není z nějakého jiného pramene, nežli ze Slova. Jestli to zdroj, z něhož všechny církve, nesoucí jméno Kristovo, čerpají živou vodu v její plnosti; a přece v přírodním smyslu Slova jest Božská Pravda v oblaci, kdežto ve svém duchovním a nebeském smyslu jest ve slávě a moci... Jsou tři smysly ve Slově: přírodní, duchovní a nebeský, jeden

ve druhém. Jest tudíž jasno, že u Jana Slovo znamená Božskou Pravdu... Z toho všeho jest zjevno, že nyní Pán též zjeví se ve Slově. Příčina, proč nezjeví se v osobě, jest ta, že od Svěho vystoupení na nebesa jest ve Svém oslaveném Člověčenství; a v tom nemůže se zjevití nijakému člověku, pokud dříve neotevře oči jeho ducha. A ty nemohou býti otevřeny nikomu, kdo jest ve zlu, a ze zla v nepravdách; tudíž nijakému kozlu, kteréž On staví ke své levici. Proto, když se projevil učedníkům, nejprve otevřel jejich oči, neboť se praví: „I otevřeny jsou oči jejich, a poznali Ho; ale on zmizel od nich” (Luk. 24, 31). Totéž přihodilo se ženám u hrobu po vzkříšení; a proto ony pak spatřily anděla, sedícího v hrobě, a hovořícího s nimi, — anděla, kterého nijaký člověk nemůže spatřiti hmotnými očima. Že též jedenkrát před vzkříšením Páně apoštolé spatřili Pána v Jeho oslaveném Člověčenství nikoliv očima těla, nýbrž v duchu, — což zdá se býti po procitnutí, jako by to bylo bývalo ve spánku, — jest patrné z Jeho proměnění se před Petrem, Jakubem a Janem, neboť jest psáno, že tehdy „obtěženi byli snem” (Luk. 9, 32). Jest tudíž pošetilo věřiti, že Pán zjeví se na oblaku nebeském v osobě; nýbrž zjeví se ve Slově, kteréž jest od Něho, a tudíž jest On sám. (V. Ch. R. 776, 777.)

Tento druhý příchod Páně děje se [za zprostředkování] skrze člověka, před nímž On se zjevil v Osobě, a jehož naplnil Svým Duchem, aby učil naukám Nové Církve skrze Slovo z Něho.

Ježto Pán, jakž právě bylo ukázáno, nemůže Se v osobě [světu] zjevným učiniti, a přece předpověděl, že přijde a založí Novou Církev, kteráž jest Novým Jeruzalémem, tu z toho vyplývá, že bude to skutečně skrze člověka,

kterýž mohl by nauky této církve nejen rozumem pojmuti, nýbrž je i prostřednictvím tisku ve známost uvést. Že Pán Se přede mnou, služebníkem Svým zjevil, a mne k tomuto úkolu vyslal, a že poté zrak ducha mého otevřel, a tak uvedl mne do duchovního světa a dovolil mi viděti nebesa a pekla, jakož i rozmlouvati s anděly a duchy, a to nyní nepřetržitě již po mnohá leta — dosvědčuji v pravdě; a rovněž, že od prvního dne onoho povolání nepřijal jsem nic, co týče se nauk oné církve, od nějakého anděla, nýbrž od Pána samotného, když jsem četl Slovo.

Za tím účelem, aby Pán mohl býti ustavičně přítomen, otevřel mně duchovní smysl Svého Slova, v němž Božská Pravda jest ve svém světle, a v něm jest On ustavičně přítomen; neboť Jeho přítomnost ve Slově neuskutečňuje se jinak, nežli duchovním smyslem, a skrze jeho světlo přechází pak ve stín, v němž jest doslovný smysl, — na ten způsob, jako když sluneční světlo za doby denní vstupuje do mraku, stojícího mu v cestě. (V. Ch. R. 779, 780.)

Pátá čili Nová křesťanská Církev.

Ve zjevení Janově (kap. 21—22) bylo předpověděno, že při skončení předchozí církve bude zřízena Nová Církev, v níž základní naukou bude toto: Že Bůh jest jediný, jak co do osoby tak podstaty, že v Něm jest trojjednost, a že Pán jest tímto Bohem. Tato církev to jest, kteráž jest tam naznačena Novým Jeruzalémem, do kterého nikdo nemůže vejíti, kdo neuznává jedině Pána za Boha nebes a země. Proto tato církev slove tam totiž Beránkovou. A toto mohu též prohlásiti: že celé nebe uznává toliko Pána, a že ten, kdo Ho neuznává, není vpuštěn do nebe. Neboť nebe jest nebem z Pána, a právě ono uznávání, vyplývající z lásky a víry, způsobuje, že všichni tam jsou v Pánu a Pán v nich, jakž On sám tomu učí u Jana: „V ten den vy poznáte, že já jsem v Otci svém a vy ve mně, a já ve vás” (kap. 14, 20). Jakož i v téhož: „Zůstaňtež ve mně a já ve vás. Já jsem vinný kmen a vy ratolesti; kdo zůstává ve mně a já v něm, ten nese ovoce mnohé; nebo beze mne nic nemůžete učiniti. Nežůstal-li by kdo ve mně, vyvržen bude ven” (kap. 15, 4. 5. 6; dále v kap. 17, 22. 23). Příčina, proč toto nebylo dříve ze Slova viděno, byla ta, že nebylo by to bývalo přijato; neboť poslední soud ještě nenastal, a před ním byla moc pekel větší, nežli moc nebes; člověk však jest uprostřed mezi nebem a peklem, pročež, kdyby byl dříve to viděl ďábel, t. j. pekla, byla by to z jeho srdce vyrvala a kromě toho to znesvětila.

Tento stav moci pekel byl však úplně odstraněn Posledním soudem, kterýž nyní byl již vykonán; po něm — tedy nyní — může každý člověk, který tomu chce, býti osvícen a státi se moudrým. (D. P. 263.)

Nová Církev jest naznačena Novým Jeruzalémem.

Nová Církev jest naznačena Novým Jeruzalémem, s nebe sestupujícím (Zjev. 21.) proto, ježto Jeruzalém byl hlavním městem v zemi Kanaan, a zde byl chrám a oltář; zde bývaly přinášeny oběti, a tudíž zde byla vlastní bohoslužba, k níž veškerému mužskému pohlaví z celé země třikráte ročně bylo se dostaviti. Dále též proto, že Pán byl v Jeruzalémě a učil ve Svém chrámě, a pak Svě Člověčenství zde oslavil. Toť jest příčina, proč Jeruzalém značí církev. Že Jeruzalém značí církev, vysvítá zřetelně z prorockých míst Starého Zákona, týkajících se Nové Církve, Pánem zakládané, v kterýchžto místech tato církev zvána jest Jeruzalémem. Buďtež nyní uvedena ona místa, z nichž každý, kdo jest obdařen hlubším rozumem, může seznati, že Jeruzalémem naznačena jest církev. Jmenujeme z nich toliko tato: „Aj, já stvořím nebesa nová a zemi novou, a nebudou připomínány první věci... Aj, já stvořím Jeruzalém k plesání, a lid jeho k radosti. I já plesati budu v Jeruzalémě a radovati se v lidu svém... Vlk s beránkem budou se pásti spolu... Nebudou škoditi na vší hoře Mé svatosti“ (Iz. 65, 17—19, 25). „Pro Sion nebudu mlčeti a pro Jeruzalém neupokojím se, dokudž nevyjde jako blesk spravedlnost jeho, a spasení jeho jako pochoděň hořeti nebude. I uzří národové spravedlnost tvou, a všichni králové slávu tvou, a nazovou tě jménem novým, kteréž ústa Hospodinova vyřknou. Nad to budeš korunou slávy... a korunou královskou v ruce Boha svého... Rozkoš míti bude Jehova v tobě,

a země tvá bude vdána... Aj, spása tvá přichází, aj, odplata Jeho jest s Ním... I nazovou je lidem svatým, vykoupenými Jehovovými; ty pak slouti budeš městem vzácným a nezapomenutým“ (Iz. 62, 1—4, 11. 12). „Probud se, probud se, oblec se v sílu svou, Sione, oblec se v roucho okrasy své, o Jeruzaléme, město svatosti; neboť nebude již více na tě dotíratí neobřezaný a nečistý. Otřes se z prachu, povstaň, posad se, Jeruzaléme... Protož poznát lid můj jméno mé v ten den, neboť Já to jsem, kterýž mluvím, Já to jsem... Potěšil Jehova lidu svého, vykoupil Jeruzalém“ (Iz. 70, 1. 2. 6. 9). — „Takto praví Jehova: Navrátil jsem se k Sionu a bydlím uprostřed Jeruzaléma; pročť Jeruzalém slouti bude městem pravdy a hora Jehovy zástupů horou svatosti“ (Zach. 8, 3). „I zvíte, že já Jehova jsem Bohem vašim, kterýž bydlím na Sionu, hoře svatosti, a Jeruzalém bude svatostí... I stane se v ten čas, že hory dštíti budou mstem a pahrbkové oplývati mlékem... a Jeruzalém trvati bude od pokolení do pokolení“ (Joel 3, 17, 20). „V ten den bude výhonek Jehovův ušlechtilý a slavný... I stane se, že kdož bude zanechán na Sionu a pozůstaven bude v Jeruzalémě, svatý slouti bude, každý, kdož jest zapsán k životu v Jeruzalémě“ (Iz. 4, 2. 3). „V ten čas nazývati budou Jeruzalém stolicí Jehovy, a shromáždí se tam všickni národové ke jménu Jehovy do Jeruzaléma, a nebudou choditi více podle zatvrzelosti srdce svého zlého“ (Jer. 3, 17). „Patř na Sion, město slavností našich, oči tvé nechať hledí na Jeruzalém, obydlí pokojné, stánek, kterýž nebude přenešen, kolíkové jeho na věky se nepohnou, a žádný provaz jeho se neztrhává“ (Iz. 33, 20). Že Jeruzalémem jest zde míněna církev, kteráž měla býti zřízena Pánem, a nikoliv Jeruzalém, obývaný Židy, jest patrno z každé části jeho popisu v místech zde u-

vedených; jakož i že Jehova Bůh stvoří nové nebe a novou zemi, a zároveň též Jeruzalém; a že tento Jeruzalém bude korunou slávy a diadémem královským; že bude nazván Svatostí a Městem Pravdy, Trůnem Jehovy a Pokojným Obydlím, Stánkem, který nebude přenesen; že vlk a ovce budou se zde pásti pospolu, že hory budou dštíti mest, a pahrbkové oplývati mlékem, a že potrvá od pokolení do pokolení. A kromě mnoha jiných věcí jest též řečeno o lidu, že bude svatý, že každý jednotlivec bude zapsán mezi živoucí; a že budou nazváni vykoupenými Jehovovými. Dále ve všech těchto místech pojednává se o příchodu Páně, zejména o Jeho druhém příchodu, až Jeruzalém bude takový, jakým jest zde popsán. Neboť před tím nebyl vdán, t. j. učiněn nevěstou a chotí Beránkovou, jakž se praví o Novém Jeruzalémě v Apokalypse. Předchozí církev, čili ta, která jest za dnešních dnů, jest míněna Jeruzalémem u Daniela; a její počátek jest tam popsán těmito slovy: „Věziž tedy a rozuměj, že od vyjití výpovědi o navrácení a o vystavení Jeruzaléma až do Mesiáše vévody bude téhodnů sedm, potom téhodnů šedesáte dva, když již obnoveny a postaveny budou zase ulice a příkop, ale ti časové budou přenesnadní“. (Dan. 9, 25.) A její konec jest tam popsán těmito slovy: „Posléze za ptákem ohavnosti bude zpuštěn, a až k dokonání a rozhodnutí bude se řinouti na vyplnění“. (Dan. 9, 27.)

Toto poslední jest tím, co míněno jest slovy Páně u Matouše: „Když uzříte ohavnost zpuštění, předpověděnou od Daniele proroka, ana stojí na místě svatém, kdo čte, rozuměj“ (Mat. 24, 15). Že Jeruzalémem v místech svrchu uvedených není míněn Jeruzalém, obývaný Židy, lze seznati z oněch míst ve Slově, kdež se praví o něm, že byl úplně zkažen, a že bude vyvrácen. (V. Ch. R. 782.)

Nové nebe a nová země.

„Viděl jsem nebe nové a zemi novou“ (Zjev 21, 1) znamená, že nové nebe bylo Pánem zřízeno z křesťanů, totiž ono nebe, které dnes sluje křesťanským nebem, v němž jsou ti, kdož Pána uctívali, a podle Jeho přikázání ve Slově byli žili, — a kteří tudíž mají účinnou lásku a víru. V tomto nebi jsou též všechny děti křesťanů. Přírodní nebe [obloha], viditelné očím, a přírodní země, obývaná lidmi, nejsou míněny novým nebem a novou zemí, nýbrž jest míněno duchovní nebe a země onoho nebe, kdež jsou andělé. Že toto nebe a země tohoto nebe jsou zde míněny, vidí a připustí každý, kdo čta Slovo do jisté míry může býti odveden od představ jen výhradně přírodních a hmotných. Že jest tu míněno nebe andělů, jest zřejmo, ježto ve verši bezprostředně následujícím se praví, že apoštol viděl svatý Jeruzalém, sestupující od Boha s nebe, připravený jako ozdobená nevěsta pro svého muže, čímž míněn jest nikoliv sestupující Jeruzalém, nýbrž církev, a církev na zemi sestupuje od Pána s nebe andělů, ježto andělé nebesť a lidé na zemi ve všem, co týče se církve, tvoří jedinstvo. Z toho lze seznati, kterak přírodně a hmotně smýšleli a smýšlejí [dosud] ti, kdož z oněch a dalších slov tohoto verše vytvořili si dogma o zániku světa a o novém stvoření všech věcí. O tomto novém nebi jest již několikrát zmínka v dřívější části Apokalypse, zejména v kap. 14. a 15. Jest nazváno křesťanským nebem, ježto toto nebe jest odloučeno od starých nebes, kteráž skládají se z lidí církve, kteří žili před příchodem Páně, Tato stará nebesa jsou nad křesťanským nebem; neboť nebesa jsou jako nějaké oblohy jedno nade druhým. Totéž jest s každým nebem; neboť každé nebe samo sebou dělí se opět ve tři nebes, nejvnitřnější, čili třetí.

střední, čili druhé, a nejnižší, čili první. Tak jest tomu i s tímto novým nebem. Viděl jsem ty, kdož jsou v něm, a rozmlouval jsem s nimi. V tomto novém křesťanském nebi jsou všichni od prvního vytvoření křesťanské církve, kdož uctívali Pána a žili podle Jeho přikázání ve Slově, a kdož tudíž byli v účinné lásce a zároveň ve víře od Pána skrze Slovo, a tudíž ti, kdož byli nikoliv v mrtvé víře, nýbrž v živé víře. Všecky děti křesťanů jsou rovněž v tomto nebi, ježto byly vychovány anděly v těchto dvou podstatných věcech církve, jimiž jsou: uznávání Pána jakožto Boha nebe a země, a život podle Desatera Přikázání. (A. R. 876.)

Všecko bude nové.

„I řekl ten, kterýž seděl na trůnu: Aj, nové činím všecko. I řekl mi: Piš. Neboť jsou tato slova věrná a pravá“ (Zjev. 21, 5). Toto značí Pána, mluvícího tyto věci, týkající se posledního soudu, k těm, kdož přijdou do světa duchů čili zemrou během doby, od jeho pobytu na světě až podnes; totiž že dřívější nebe s dřívější zemí, a dřívější církev se vším a každou jednotlivostí zvláště zaniknou, a že On stvoří nové nebe s novou zemí, a novou církev, kteráž bude nazvána Nový Jeruzalém. A že mají o tom býti pevně přesvědčeni a toho býti pamětlivi, ježto Pán sám to dosvědčil a řekl. Věci, obsažené v tomto verši, jakož i ve verších dalších, až k osmému, jsou promluveny k těm v křesťanském světě, kdož přijdou do světa duchů (což děje se ihned po skonání), a to za tím účelem, aby nedali se svést od příslušníků Babylona a draka. Neboť, jak výše bylo řečeno, všichni po smrti shromažďují se ve světě duchů, a jsou ve vzájemném styku, jako bývali na světě, a jsou tam ve společnosti Babylonských a drakonistů,

kteríž ustavičně planou chtíčem, je svěsti, a jimž též bylo dopuštěno, aby si vytvořili zdánlivé nebe za pomoci fantastických a podvodných umění, jimiž dovedli sváděti jiné. Aby se tak nedálo, byla ona slova řečena Pánem, tak aby mohli bezpečně věděti, že ona nebesa s jejich zeměmi zaniknou, a že Pán stvoří nové nebe a novou zemi, kdež pak budou blaženi ti, kdož nestrpí, aby byli svedeni. Jest však třeba věděti, že bylo to řečeno těm, kdož žili od doby Páně až do doby posledního soudu, kterýž byl konán roku 1757 — ježto tací mohli býti svedeni. To však nemůže se nyní již tam díti, ježto příslušníci Babylona a draka byli odděleni a vyvrženi. (A. R. 886.)

Vidění Svatého Města.

„I vnesl mne v duchu na horu velikou a vysokou a ukázal mi město veliké, ten svatý Jeruzalém, sestupující s nebe od Boha“ (Zjev. 21, 10). Toto značí, že Jan byl vtržen do třetího nebe, že jeho zrak byl tam otevřen, a že Nová Církev Páně projevila se před ním co do nauky v podobě města. „Vnesl mne v duchu na horu velikou a vysokou“ značí, že Jan byl vtržen až do třetího nebe, kdež jsou ti, kdož jsou v lásce k Pánu a v pravé nauce pravdy od Něho. Slova „veliký“ užívá se též o dobru lásky a slova „vysoký“ o pravdách. „Býti vnesenu na horu“ značí býti vzatu do třetího nebe, neboť se praví „v duchu“, a ten, kdo jest v duchu co do své mysli a jejího zření, jest v duchovním světě, a zde přebývají andělé třetího nebe na horách, andělé druhého nebe na pahorcích a andělé nejnižšího nebe v údolích mezi pahorky a horami; proto jestliže někdo jest v duchu vtržen na horu, značí to: do třetího nebe; toto vtržení děje se okamžitě, ježto děje se to proměnou

stavu myslí. „Ukázal mi“ značí, že jeho zrak byl pak otevřen, a že následovala manifestace. Velkým městem, svatým Jeruzalémem, sestupujícím s nebe od Boha, naznačena jest Nová Církev Páně; z té příčiny jest Jeruzalém nazván svatým a praví se, že sestupuje dolů s nebe od Boha; byl viděn v podobě města, ježto město značí nauku, a církev jest církví v důsledku nauky a života podle ní. Nová Církev byla viděna jakožto město též proto, aby mohla býti popsána co do každé své vlastnosti, a na tyto vlastnosti vztahuje se popis zdí, bran, základů a různých rozměrů Jeruzaléma. Podobně jest církev popsána u Ezechiela, kdež se též dí, že prorok „u viděních Božích uveden byl na velmi vysokou horu a spatřil směrem ku poledni město, jehož zdi a brány, šířku a délku jistý anděl rozměřoval“ (kap. 40, 2—5.) Císař podobného vyrozumívá se těmito slovy u Zachariáše: „Řekl jsem k andělu „Kam jdeš?“ Í řekl mi: „Měřiti Jeruzaléma, abych viděl, jak veliká šířkost jeho, a jak veliká dlouhost jeho“. (2, 2.) (A. R. 896.)

Čtverhranné město.

„Položení pak města toho čtverhranné jest“ (Zjev. 21, 16). Slova tato značí spravedlnost v něm. Příčina, proč město bylo viděno čtverhranné, jest ta, že čtyřhran čili čtverec značí spravedlnost, kdežto trojhran značí právo, a to všecko v nejzazším stupni [ultimu], kterýž jest přírodní. Čtverhran čili čtverec značí spravedlnost, ježto má čtyři strany, vztahující se ke čtyřem stranám světovým; a že stejnoměrně směřují ke čtyřem stranám světovým, značí, pohlížeti na všecko podle spravedlnosti. Proto tři brány s každé strany světové město otvíraly, a u Izaiáše se praví: „Otevřete brány, ať vejde národ spravedlivý, ostříhající všeliké pravdy“ (Iz. 26, 2).

Město bylo čtverhranné, aby jeho délka a šířka byly jednostejné; délka označuje dobro oné církve, šířka její pravdu, a kde dobro a pravda jsou stejné, tam jest spravedlnost. Od tohoto významu čtverce též se odvozuje, že v obecném životě se říkává, že ten který muž je „do kvadrátu“ [vir quadratus]*), čímž míněn jest člověk, který ani k té, ani k oné straně z nějaké nespravedlnosti se nepřiklání. Ježto čtverec značí spravedlnost, proto čtvercem byl oltář pro oběti zápalné, jimiž označeno bylo uctívání Boha z nebeského dobra a odtud z nebeské pravdy (2. Mojž. 27, 1.) Proto též čtvercem byl oltář kadění, označující uctívání Boha z duchovního dobra a odtud z duchovní pravdy, (2. Mojž. 30, 1. 2), a posléze náprsník spravedlnosti, v němž byl Urim a Thumim, byl též dvojnásobným čtvercem (2. Mojž. 28, 15), kromě jiných věcí. (A. R. 905.)

Město z ryzího zlata.

„Město bylo zlato čisté, podobné sklu čistému“ (Zjev. 21, 18). Slova ta značí, že všechny věci této církve jsou dobrem lásky, vyplývajícím zároveň se světlem s nebe od Pána. Městem čili Jeruzalémem naznačena jest Nová Církev od Pána pokud se týče všech věcí jí náležejících, a jsoucích vnitřně, čili uprostřed zdí. Dobrem označeno jest dobro lásky od Pána; a „jako sklo čisté“ značí: průhledné od Božské Moudrosti, a ježto táž jeví se v nebi jakožto světlo a plyne od Pána jakožto slunce, tu slova „podobná sklu čistému“ značí: „vyplývajícím zároveň se světlem s nebe od Pána“. Ježto dobro lásky neexistuje samo o sobě čili odděleně od pravd moudrosti, a aby stalo se dobrem lásky, musí nabýti jisté formy, a této formy nabývá pravdami moudrosti, — proto se zde mluví

*) U nás se říkává „z kvádrů“.

Pozn. překl.

o čistém zlatu jako čisté sklo; neboť dobro lásky bez pravd moudrosti nemá nijaké jakosti, ježto nemá nijaké formy, a jeho forma řídí se podle jeho pravd, kteréž ve svém pořadí a své souvislosti plynou zároveň s dobrem lásky od Pána, a jsou ve člověku podle toho, jak je přijímá. Pravíme: ve člověku, ale tím není míněno, že by náležely člověku, nýbrž náležejí Pánu v něm. Z těchto úvah vysvítá, že městem z čistého zlata jako čisté sklo jest naznačeno, že všechno oné církve jest dobrem lásky, vplývajícím se světlem s nebe od Pána. (A. R. 912.)

„A žena utekla na poušť“ (Zjev. 12, 6) značí, že církev, již jest Nový Jeruzalém, nejprve bude mezi málem lidí. Žena značí Novou Církev, a poušť značí to, kde není již nijaké pravdy; a značí totéž, pokud ona církev jest s počátku mezi málo lidmi; neboť pak se dí: „kdež měla místo od Boha připravené, aby ji tam živili za dnů tisíc dvě stě a šedesát“, čímž jest naznačen stav, v němž se pak ocitne, — že totiž bude postaráno o to, aby rozšířila se mezi více lidí a vzrostla až ke svému určenému rozsahu. (A. R. 546.)

„Kdež měla místo od Boha připravené, aby ji tam živili za dnů tisíc dvě stě a šedesát“ značí stav, v němž pak církev bude, — že totiž zatím bude uvedena mezi více lidí, až pak vzroste ke svému určenému rozsahu. Místem naznačuje se stav, a vyživování značí pečovati o to, aby vzrůstala; neboť tím církev jest živena. Míti místo od Boha připravené a býti vyživován značí též stav církve, v němž pečováno jest o to, aby táž rozšířila se mezi více lidmi. Tisíc dvě stě šedesáté dny značí až ke konci a k počátku, t. j. ke konci předchodí církve a ku počátku Nové Církve, právě jako čas a časy a půl času (v. 14.), a tudíž také to značí: až ke své určené míře

vzroste, t. j. až bude takovou, jak Prozřetelnost chce to míti. Že Božská Prozřetelnost Páně řídí to tak, aby církev byla s počátku toliko mezi málem lidí, postupně však mezi mnohé vnikala, má svou příčinu v tom, že nepravda předchodí církve nejprve musí býti odstraněna, ježto dokud se tak nestane, pravda nemůže býti přijata. Neboť pravdy, kteréž jsou přijaty a vštípeny, prve než nepravda byla odstraněna, nesetrvávají, a jsou též od příslušníků drakových vyhubeny. Právě tak bylo tomu kdysi s křesťanskou církví; i ona z mála stoupenců vzrostla postupně ve mnohé. Jiná příčina jest ta, že nejprve musí býti vytvořeno Nové Nebe, které má tvořiti jedinstvo s církví na zemi. Proto se čte, že Jan viděl „město svaté, Jeruzalém nový, sestupující od Boha s nebe“ (Zjev. 21, 1. 2.). Jest jisto, že Nová Církev, to jest Nový Jeruzalém, vznikne, neboť byla ve Zjevení (kap. 21. a 22.) předpovězena; a jisto jest též, že nepravda předchodí církve nejprve musí býti odstraněna, ježto o tom jest v Apokalypse až ke 20. kapitole pojednáváno. (A. R. 547.)

Jest několik příčin, proč tato Nová Církev, kteráž nazvána jest Novým Jeruzalémem, nejprve mezi málem lidí počíná, později však větší počet pojme a posléze dosáhne plnosti. Předně proto, ježto její nauka, kteráž jest naukou lásky k Pánu a účinné lásky k bližnímu, nemůže býti uznána, a tudíž nemůže býti přijímána nikým jiným, leč jediné těmi, kdož jsou vniterně vzněcováni pravdami, — a těmi jsou toliko ti, kdož pravdy ty mohou viděti; a jediné ti je vidí, kdož svou duchovní schopnost vyvinuli neporušivše ji v sobě láskou k sobě a ke světu. Druhá příčina jest ta, že nauka této církve může býti uznána a tudíž může býti přijímána toliko těmi, kdož se byli neutvrdili v nauce o samojediné víře

a zároveň v životě podle ní. Jsou-li toliko v nauce té utvrzení, nevadí to; jsou-li však zároveň utvrzení i v životě podle ní, překáží to, — neboť tací nevědí, ba nechtí vědět, co jest láska k Bohu a účinná láska k bližnímu. — Třetí příčina jest, že Nová Církev na zemi vzrůstá v poměru ke svému vzrůstu ve světě duchů; neboť duchové odtamtud jsou při člověku, a jsou z těch, kteříž byli ve víře své církve, když žili na světě; a nikdo z nich nepřijímá nauku [Nové Církve], nežli ti, kdož jsou v jisté náklonnosti k duchovní pravdě. Jedině tací jsou spojeni s nebem a spojují nebe se člověkem. Jejich počet ve světě duchů vzrůstá denně, a proto tato církev, kteráž nazvána jest Novým Jeruzalémem, vzrůstá na zemi v poměru k onomu přibývání. Tytéž příčiny to byly, proč křesťanská církev tak pozvolna vzrůstala v evropském světě, když Pán byl zemi opustil, a proč nedospěla své plnosti před uplynutím dlouhé řady let. (A. R. 732.)

Tato církev bude korunou všech církví a potrvá na věky.

Tato církev jest korunou všech církví, kteréž doposud na zeměkouli existovaly, ježto bude uctívati jediného viditelného Boha, v němž jest neviditelný Bůh, jako duše jest v těle. Jedině takto a ne jinak může díti se spojení Boha se člověkem, ježto člověk jest přírodní, a tudíž smýšlí přírodně, a spojení musí díti se v myšlení a odtud i v cítění jeho lásky; a toto se děje, jestliže člověk představuje si Boha jako člověka. Spojení s neviditelným Bohem jest jako spojení pohledu oka s prostorem vesmíru, jehož hranic oko nevidí; a jako pohled doprostřed oceánu, kterýžto pohled vniká do ovzduší a do moře a zaniká. Ale spojení s viditelným Bohem jest jako pohled na nějakého člověka v ovzduší anebo na moři, který

vztahuje své ruce a zve do své náruče. Neboť veškeré spojení Boha se člověkem musí též býti vzájemným spojením člověka s Bohem; a nemůže nastati vzájemné spojení jinak, nežli toliko s Bohem viditelným.

Že tato církev bude následovati po všech církvích, kteréž od počátku světa existovaly, a že potrvá na věky věků, a že tudíž bude korunou všech církví, které kdy dříve existovaly, bylo prorokováno Danielem. Nejprve, když Nabuchodonozorovi pověděl a vyložil jeho sen o čtyřech říších, jimiž míněny byly čtyři církve, kteréž předobrazeny byly zjevivší se mu sochou, pravil: „Za dnů těch zřídí Bůh nebeský království, kteréž na věky nebude zkaženo, . . ale konec učiní všechněm těm královstvím, samo pak státi bude na věky“ (kap. 2, 44); a že se toto stane skrze kámen, který „učiněn jest horou velikou a naplnil všecku zemi“ (v. 35). Skalou míněn jest ve Slově Pán jakožto Božská Pravda. A týž prorok praví jinde: „Viděl jsem u vidění nočním, a aj s oblaky nebeskými podobný Synu člověka přicházel. . . I dáno jest jemu panství a sláva i království, a všichni lidé, národové a jazykové budou se mu klaněti, jeho panství jest panství věčné, kteréž nepomijí, a království jeho, kteréž nezanikne“ (kap. 7, 13. 14). Toto řekl, když byl spatřil, kterak čtyři veliká zvířata (v. 3.), jimiž rovněž byly předobrazeny čtyři dřívější církve, vystoupila z moře. Že tyto věci byly Danielem prorokovány o nynější době, jest patrné z jeho slov ve 12. kap. v. 4.; jakož i ze slov Páně u Matouše (kap. 24, 15. 30). O podobných věcech mluví se v Apokalypse: „Sedmý anděl zatroubil, i staly se hlasové velicí v nebi, řkoucí: Učiněnať jsou království světa Pána našeho a Krista jeho, a kralovati bude na věky věků“ (kap. 11, 15).

Kromě toho i jiní proroci na mnoha místech proro-

kovali o této církvi, jaká bude; buďtež z toho uvedeno těchto několik míst. U Zachariáše: „Bude den jeden, kterýž jest znám Jehovovi, aniž bude den, ani noc: avšak stane se, že v čas večera bude světlo. . . V ten den vycházejí budou vody živé z Jeruzaléma. . . A bude Jehova králem nade vší zemí; v ten den bude Jehova jediný a jméno jeho jedno” (14, 7. 8. 9). U Joela: „I stane se v ten čas, že hory dštítí budou mstem, a pahrbkové oplývati mlékem. . . a Jeruzalém trvati bude od národu do pronárodu” (3, 18—21). U Jeremiáše: „V ten čas nazývati budou Jeruzalém stolicí Jehovy, a shromáždí se tam všickni národové pro jméno Jehovy do Jeruzaléma a nebudou choditi více podle utvrzení srdce svého zlého” (3, 17; Zjev. 21, 24. 26). U Izaiáše: „Oči tvé nechať hledí na Jeruzalém, obydlí pokojné, stánek, kterýž nebude zrušen, kolíkové jeho se nepohnou, a žádný provaz jeho se neztrhá” (33, 20). V těchto místech Jeruzalémem míněn jest svatý Nový Jeruzalém, popsáný ve 21. kap. Apokalypsy, kterýž značí Novou Církev. Jakož i ještě u Izaiáše: „Vyjdeť proutek z pařezu Izai. . . A spravedlnost bude pasem beder jeho a pravda přepásáním ledví jeho. I bude bydleti vlk s beránkem a pardus s kozlátkem ležeti, tolikéž tele a lvíče i krmný dobytek spolu budou, a malé pacholátko je povede. I kráva a medvědice spolu pástí se budou, mláďata jejich budou pospolu ležeti; ba kojeňátko bude si pohrávati nade děrou zmije, a to, kteréž odstaveno jest, podrží ruku svou nad doupětem baziliškovým. Neuškodí, aniž hubiti se budou na celé hoře mé svatosti; neboť země naplněna bude známostí Jehovy. A budeť v ten den, že kořen Izai, kterýž slouží za korouhev národům, pohané vyhledávají budou, a jeho pokoj bude jeho slávou” (11, 1. 5—10). Že nic takového nenastalo

v církvích, tím méně pak v církvi poslední, jest známo. U Jeremiáše: „Aj, dnové jdou, v nichž učiním smlouvu novou, a tatoť jest smlouva, kterouž učiním: Dám zákon svůj do vnitra jejich, a na srdci jejich napíši jej; i budu Bohem jejich, a oni budou mým lidem. . . všichni napořád znáti mne budou, od nejmenšího z nich až do největšího z nich” (31, 31—34; Zjev. 21, 3). Že tyto věci doposud se nestaly v církvích, jest rovněž známo. Příčina byla ta, že se neobraceli k nazíratelnému Bohu, jež všichni mohli by uznati, a On jest Slovo čili Zákon, jež On chce dáti do jejich vnitra a napsati na jejich srdce. U Izaiáše: „Pro Jeruzalém neupokojím se, dokudž nevyjde jako blesk spravedlnost jeho, a spasení jeho jako pochodně hořeti nebude. . . nazovou tě jménem novým, kteráž ústa Jehovy vyřknou. Nad to budeš korunou ozdobnou. . . a korunou královskou v ruce Boha svého. Rozkoš míti bude Jehova v tobě, a země tvá bude vdaná. Aj, spása tvá běže se, aj, mzda jeho s Ním. A budou nazváni lidem svatosti, vykoupenými Jehovy, ty pak slouti budeš městem vzácným a neopuštěným (V. Ch. R. 787—789).

Zkratky názvů spisů.*)

A. R.	Odhalená Apokalypsa (Apocalypsis Revelata).
D. P.	Božská Prozřetelnost (De Divina Providentia).
A. C.	Nebeská tajemství (Arcana Coelestia).
N. P.	Nebe a peklo.
N. N.	Nebeská nauka.
P. S.	Nauka o Písmu sv.
V. Ch. R.	Pravé křesťanské náboženství (Vera Christiana Religio).
A. E.	Apokalypsa vysvětlená (Apocalypsis Explicata).

*) Spisy v češtině dosud nevyšlé, označeny zkratkami latinských názvů.

OBSAH.

Církev ve všeobecném smyslu. Universální církev	3
Církev zvláštní a její poměr k církvi všeobecné	4
Kde jest zvláštní církev	5
Z koho sestává zvláštní církev	6
Církev není jedno a totéž jako náboženství	6
Nutnost, aby stále existovala jistá církev	7
Církev v nebi nemohla by existovati bez církve na zemi	8
Když církev jest blízka svému konci, vždy bývá vytvářena nová církev	9
Celkem byly na zemi čtyři církve	9
Všeobecný ráz těchto církví	10
Prvá čili Nejstarší Církev	14
Bohoslužba Nejstarší Církve	15
Nejstarší Církev skládala se z několika různých církví	16
Vycitování u Nejstarší Církve	17
Hodnosti a bohatství u příslušníků Nejstarší Církve	18
Potrava příslušníků Nejstarší Církve	20
Druhá čili Stará Církev	21
Ve Staré Církvi byla předobrazení a značení	23
Bohoslužba Staré Církve	24
Starodávný způsob psaní	26
Úpadek Staré Církve	27
Druhá Stará Církev (Heber) a původ obětní bohoslužby	29
Obřady Staré Církve byly obnoveny v Izraelské Církvi	31
Třetí čili Izraelská Církev	34
Nebyla to pravá církev, nýbrž jen předobrazující církev	34
Rozdíl mezi předobrazující církví a předobrazem církve	36
Proč Židé byli vyvoleni ze všech ostatních národů	38
Země Kanaan vzhledem k církvím, které v ní byly	41
Čtvrtá Církev čili Prvá křesťanská církev	43
Původní stav a pozdější úpadek této křesťanské církve	44
Dnešní stav křesťanské církve	45
Konec Prvé křesťanské církve	48
Druhý příchod Páně	52
Druhý příchod Páně není příchodem co do osoby, nýbrž ve Slově	54
Druhý příchod Páně děje se skrze člověka	55
Pátá čili Nová křesťanská Církev	57
Nová Církev jest naznačena Novým Jeruzalémem	58
Nové nebe a nová země	61
Všecko bude nové	62
Vidění Svatého Města	63
Čtyřhranné město	64
Město z ryzího zlata	65
Tato církev bude korunou všech církví a potrvá na věky	68
— — —	
Zkratky názvů spisů	71

